

СЫР ТАБИҒАТЫ

ҚОҒАМДЫҚ - ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ГАЗЕТ

ОБЩЕСТВЕННО - ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

2013 жылдан бастап шығады ● Апта сайын жарық көреді ● E-mail: syr.tabigaty@gmail.com ● www.syrtabigaty.kz

«ТАЗА ҚАЗАҚСТАН» БАСТАМАСЫ БОЙЫНША ЖЫЛ БАСЫНАН БЕРІ НЕГІЗГІ НӘТИЖЕЛЕР

2025 жылдың басынан бері елімізде «Таза Қазақстан» бастамасы аясында 405 іс-шара өткізілді. Атап айтқанда: «Таза қала», «Таза аймақ», «Таза жағалау», «Қалаға ағаш», «Мөлдір бұлақ», Халықаралық құстар күні, «Жер сағаты» және басқа да акциялар ұйымдастырылды.

Негізгі нәтижелер:
- 121 мың тоннадан астам қалдық жиналды
- 584 мың гектарға жуық аумақ тазартылды
- 1,7 миллионнан астам ағаш көшеті отырғызылды
- Іс-шараларға 1,4 миллионға жуық адам

қатысты, оның ішінде 82 мың ерікті бар. ЖОО мен мектептерде эосағаттар аясында экология департаменттерінің зертханаларына экскурсиялар мен дәрістер өткізілді. 5000-нан астам студент экологиялық мониторинг құралдарымен танысты.

Су айдындарын тазарту кезінде 342 балық аулау торы жиналды, 21 бұлақ қалпына келтірілді, мектеп оқушылары 1982 ұя (құс үйшігі) орнатты.

21-23 сәуір аралығында Астанада Мемлекет басшысының қатысуымен «Таза

Қазақстан» эофестивалі өтті. Көрме алаңында келесідей жобалар таныстырылды:
- Қалдықтарды қайта өңдеу және кәдеге жарату жобалары

- Ірі өнеркәсіптік компаниялардың бастамалары (ERG, ТШО, КПО, Қазахмыс)
- Халықаралық жасыл технологиялар орталығының қолдауымен экостартаптар
- Мектеп оқушыларының экологиялық жобалары.

Көрмені 1500-ден астам адам, соның ішінде елорда ЖОО-лары мен колледждерінің студенттері тамашалады.

«Таза Қазақстан» бастамасы аясында халықпен кері байланыс орнату мақсатында Telegram-да чат-бот жұмыс істеп тұр. Бұл чат-бот арқылы әрбір азамат ластанған аумақтың фотосын және геолокациясын жолдай алады. Өтінімдер автоматты түрде тиісті органдарға жіберіліп, жедел түрде қарастырылады.

Чат-бот іске қосылғаннан бері жүйеге 18322 өтінім келіп түсті, оның 16907-сі орындалды. Чат-ботты ең белсенді қолданатындар - Алматы мен Астана қалаларының, сондай-ақ Түркістан облысының тұрғындары.

Еліміздің таза болашағы үшін белсенділік танытып, үлес қосқандарыңызға алғысымызды білдіреміз!

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар Министрлігі
www.gov.kz материалдар бойынша.

12+ №17(495)
мамыр
21 мая 2025
Сәрсенбі • Среда • Wednesday

ДЛЯ ФИКСАЦИИ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ НАРУШЕНИЙ УСТАНОВЯТ ЕЩЕ 1400 КАМЕР ВИДЕОНАБЛЮДЕНИЯ

ЧИТАЙТЕ НА 2-Й СТРАНИЦЕ

16 МЛРД КУБОМЕТРОВ ТАЛОЙ ВОДЫ НАПРАВИЛИ В ЛИМАНЫ И ОЗЕРА КАЗАХСТАНА

ЧИТАЙТЕ НА 3-Й СТРАНИЦЕ

В КАЗАХСТАНЕ НАЧАЛСЯ ОКОНЧАТЕЛЬНЫЙ ОКОТ САЙГАКОВ

ЧИТАЙТЕ НА 5-Й СТРАНИЦЕ

ЗА ТРИ ГОДА ЧИСЛО ЭКОТУРИСТОВ В КАЗАХСТАНЕ УВЕЛИЧИЛОСЬ НА 40%

В Казахстане наблюдается устойчивый интерес к экологическому туризму, передает агентство Kazinform со ссылкой на пресс-

службу Комитета индустрии туризма Министерства туризма и спорта.

Если в 2022 году количество экотуристов

составляло 2 млн человек, то в 2024 году этот показатель достиг 2,8 млн, что на 40% больше. В 2023 году число экотуристов составило 2,4 млн человек.

Наибольшей популярностью среди путешественников пользуются национальные парки, расположенные вблизи Алматы - Иле-Алатауский, Шарын, Алтын-Емел, а также Кольсайские озера.

В 14 национальных парках страны ведется активное развитие инфраструктуры, ориентированной на принципы устойчивого туризма. Возводятся визит-центры, кемпинги, глэмпинги и другие объекты для комфортного пребывания туристов.

За последние годы построено 8 современных визит-центров, оснащенных информационными системами, маршрутной навигацией и базовой туристской инфраструктурой. Визит-центры предоставляют посетителям сведения о природной экосистеме, местах обитания диких животных, рекомендованных маршрутах и правилах нахождения на особо охраняемых территориях.

Развитие экотуризма способствует сохранению природного наследия, расширяет туристские возможности страны и вносит вклад в устойчивое развитие регионов.

По материалам Ж.Мухамедияровой, inform.kz, фото: Н.Нигматуллиной/Kazinform.

ПРОГНОЗ ПОГОДЫ	Ср., 21 мая 2025	Чт., 22 мая 2025	Пт., 23 мая 2025	Сб., 24 мая 2025	Вс., 25 мая 2025	Пн., 26 мая 2025	Вт., 27 мая 2025
Кызылорда	Малооблачно +35°C +18°C 41% влажн. 749 мм рт.ст.	Ясно +34°C +22°C 34% влажн. 748 мм рт.ст.	Ясно +27°C +16°C 49% влажн. 750 мм рт.ст.	Ясно +29°C +16°C 56% влажн. 751 мм рт.ст.	Ясно +29°C +17°C 52% влажн. 749 мм рт.ст.	Ясно +24°C +15°C 45% влажн. 753 мм рт.ст.	Малооблачно +25°C +13°C 51% влажн. 752 мм рт.ст.

«БЖЗҚ» АҚ ЖЫЛ БАСЫНАН БЕРІ 13 МИЛЛИОННАН АСА ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТТІ

«БЖЗҚ» АҚ (БЖЗҚ, Қор) халықпен қарым-қатынас деңгейін жақсарту мақсатында заманауи технологиялар мен сандық шешімдерді көптеп енгізуде. Былғы 1-қаңтар мен ақпанның 28-і аралығында халыққа шамамен 13,7 млн қызмет көрсетілді. Жыл басынан бері көрсетілген қызметтердің 4,8 млн астамы электрондық форматта, 8,6 млн. қызмет автоматты түрде көрсетілген. Осылайша, автоматты, электрондық және қашықтан көрсетілген қызметтердің үлесі жалпы көрсетілген қызметтер санының 98,6% тең болды. Жүзбе-жүз көрсетілетін форматта шамамен 190,3 мың қызмет іске асырылып, оның ішінде тікелей Қордың кеңселерінде 184,7 мың қызмет жүзеге асырылған.

Естеріңізге сала кетейік, барлық зейнетақы шоттары БЖЗҚ-ға бірінші жарна түскен кезде автоматты түрде ашылады. Сондай-ақ, «Ұлттық қор - балаларға» бағдарламасының қатысушыларына нысаналы талаптар мен нысаналы жинақтар да автоматты түрде есептеледі.

Есепті кезең ішінде шартты зейнетақы шоттарын (жұмыс берушінің ЖМЗЖ аударуы нәтижесінде ашылатын ШЗШ) және нысаналы жинақтау шоттарын («Ұлттық қор - балаларға» бағдарламасы аясында ашылатын НЖШ) қоса алғанда, зейнетақы жарналарының барлық түрлері бойынша автоматты режимде ашылған жеке зейнетақы шоттарының (ЖЗШ) жалпы саны 529,2 мыңға жетті.

Жеке зейнетақы шотынан, шартты зейнетақы шотынан (ШЗШ), сондай-ақ нысаналы жинақтау шотынан (НЖШ) үзінді көшірме алу бұрынғысынша ең танымал қызмет санатында. Жыл басынан бері ЖЗШ, ШЗШ, НЖШ-дан шамамен 5,4 млн үзінді көшірме берілді. Оның 4,4 млн астамы - электрондық, ал 865,0 мыңнан астамы автоматты түрде ресімделді.

Салымшылардың (алушылардың) Қор сайтындағы және ұялы қосымшасындағы Жеке кабинеттен үзінді көшірме алудан басқа өз деректемелеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу, шотының бар екендігі туралы анықтама алу, 1 немесе 2 топтағы мүгедектіктің мерзімсіз уақытқа белгіленуіне байланысты немесе ерікті зейнетақы жарналары бойынша зейнетақы төлемдерін тағайындау туралы өтініш беру сияқты қызметтерді пайдалануға мүмкіндіктері бар. Сондай-ақ, зейнетақы жарналарын төлеу туралы өтініштің мәртебесін қадағалау, инвестициялық портфельді басқарушыға (ИПБ) жинақтардың бір бөлігін аудару, зейнетақы калькуляторының көмегімен болашақ зейнетақыны болжамды есептеу және т.б. қызметтер әлемнің кез-келген нүктесінде 24/7 режимінде қолжетімді.

2025 жылдың қаңтар-ақпан айларында деректемелерді өзгертуге 28,1 мыңнан астам өтініш қабылданып, оның 25,9 мыңы Қордың кеңселерінде ұсынылды.

БЖЗҚ мамандарына қандай да бір қызмет түрі бойынша жүгіне отырып, салымшылар, әдетте, жинақтарды қалыптастыруға қатысты қосымша кеңестер ала алады. Ақпараттық-түсіндіру жұмыстары аясында 7,1 мыңнан астам көшпелі таныстырылым өткізіліп, оған шамамен 148,3 мың адам қатысты. Бұқаралық ақпарат құралдарында БЖЗҚ хабарламалары бойынша 7,6 мыңнан астам материал жарияланды.

Салымшылар мен алушылардың кері байланыс арналары бойынша түскен өтініштерінің саны шамамен 129,2 мың.

Естеріңізге сала кетейік, кез келген компания Қор кеңсесіне барып жинақтаушы зейнетақы жүйесінің мәселелері бойынша таныстырылым мен кеңестер өткізуге өтініш бере алады. Ол үшін 1418 нөмірі бойынша байланыс орталығына қоңырау шалып, Қор сайты немесе ұялы қосымшасы арқылы хабарласу қажет.

БЖЗҚ-ның кеңес беру қызметтерін мессенджерлер (+7 777 000 14 18 нөмірі бойынша WhatsApp және Viber чат-боттары) арқылы, 1418 нөмірі бойынша байланыс орталығынан (Қазақстан бойынша қоңырау шалу тегін), enpf.kz корпоративтік сайтынан, сондай-ақ, Instagram, Facebook, ВКонтакте, X(Twitter), Telegram, Одноклассники сияқты әлеуметтік желілердегі БЖЗҚ-ның ресми парақшаларынан алуға болады.

«БЖЗҚ» АҚ баспасөз орталығы.

БАҚЫЛАУ-КАССА МАШИНАСЫН ЖАҒАРТУ: САЛЫҚ ТӨЛЕУШІЛЕР НЕНІ БІЛУІ КЕРЕК

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік кірістер комитеті (бұдан әрі – Комитет) Салық кодексінің 170-бабына сәйкес бақылау-кассалық машиналардың (бұдан әрі – БКМ) мемлекеттік тізілімін жүргізеді, оған БКМ модельдерін қосу және алып тастау арқылы өзгерістер енгізеді.

Осыған байланысты, Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2018 жылғы 16 ақпандағы № 208 «БКМ қолдану мәселелері туралы» бұйрығына сәйкес, техникалық талаптарға сәйкес келмеуіне байланысты салық төлеушілер пайдаланбайтын 98 онлайн емес БКМ моделі мемлекеттік тізілімнен алынып тасталды.

Мемлекеттік тізілімнен шығарылған БКМ модельдерінің тізімі Комитеттің ресми сайтында келесі сілтеме бойынша орналастырылған:

https://kgd.gov.kz/sites/default/files/gosuslugiprilozhenie_ob_isklyucheni_0.docxСонымен қатар, қазіргі уақытта Комитет салық төлеушілерді мемлекеттік тізілімге енгізілген, деректерді беру функциясы бар, техникалық талаптарға сәйкес келетін онлайн БКМ модельдеріне көшіру бойынша жұмыс жүргізуде. Мемлекеттік тізілімге енгізілген онлайн/офлайн БКМ модельдерінің тізімі Комитеттің ресми сайтында келесі сілтеме бойынша орналастырылған:

https://kgd.gov.kz/sites/default/files/gosuslugi/gosreestr_kkm_ru_0-2.docx Комитет Салық кодексіне сәйкес Қазақстан Республикасы аумағында ақшалай есеп айырысулар мемлекеттік тізілімге енгізілген, деректерді тіркеу және

(немесе) беру функциясы бар БКМ-ді міндетті түрде қолдана отырып жүргізілетінін еске салады.

БКМ қолдану тәртібін бұзу Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне сәйкес әкімшілік жауапкершілікке әкеп соғатынын естеріңізге салады.

Сырдария ауданы бойынша
Мемлекеттік кірістер Басқармасы.

ПРЕЗИДЕНТ ПОДПИСАЛ ЗАКОН: РЕЕСТР КАЗАХСТАНСКИХ ТОВАРОПРОИЗВОДИТЕЛЕЙ

Главой государства подписан Закон Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам определения страны происхождения товаров», передает агентство Kazinform со ссылкой на пресс-службу Акорды.

Первым блоком поправок внедрен Реестр казахстанских товаропроизводителей как объект информационно-коммуникационной инфраструктуры «электронного правительства», содержащий сведения о казахстанских товаропроизводителях и производимых ими товарах. Товаропроизводителям, включенным в Реестр, будут доступны меры государственной поддержки и обеспечен доступ к госзакупкам и закупкам субъектов квазигосударственного сектора.

В связи с введением Реестра исключены сертификаты СТ-KZ и промышленные сертификаты, ранее использовавшиеся для подтверждения происхождения товара, а также административная ответственность за нарушение порядка при выдаче акта экспертизы.

Второй блок поправок направлен на дальнейшее совершенствование института внутристрановой ценности. В этих целях установлена обязанность крупных заказчиков утверждать и реализовывать программы развития внутристрановой ценности в соответствии с правилами, утверждаемыми Правительством.

Введен новый вид договора, направленный на развитие промышленности, - договор гарантированного закупки. По таким договорам предприятие обрабатывающей промышленности обязуется обеспечить поставку гарантированного объема товаров, произведенных на имеющихся производственных мощностях, на долгосрочной основе.

Третий блок поправок предусматривает внедрение и ведение Общего классификатора товаров, работ и услуг, обеспечивающего единую систему классификации товаров, работ и услуг через систематизацию кодов и наименований.

Основными положительными эффектами от внедрения являются: унификация всех классификаторов; достаточная детализация видов и характеристик товаров и услуг для всех отраслей; прослеживаемость товарооборота; единая номенклатура; возможность корректной классификации и сквозной идентификации прослеживаемости товаров; минимизация теневой экономики. Текст Закона публикуется в печати.

По материалам Р.Дусумова,
inform.kz, фото inbusiness.kz.

ПЕНСИОННЫЕ НАКОПЛЕНИЯ КАЗАХСТАНЦЕВ ЗА ГОД ВЫРОСЛИ НА 4,18 ТРЛН ТЕНГЕ

По состоянию на 1 марта 2025 года пенсионные накопления казахстанцев превысили 22,68 трлн тенге. За последние 12 месяцев они выросли на сумму порядка 4,18 трлн тенге (или на 22,6%).

Пенсионные накопления, сформированные за счет обязательных пенсионных взносов (ОПВ), составили на 1 марта 2025 года более 21,71 трлн тенге, увеличившись за 12 месяцев на 21,4%. Сумма пенсионных накоплений за счет обязательных профессиональных пенсионных взносов (ОППВ) – 650,69 млрд тенге (рост за 12 месяцев – 10,3%). Максимальный прирост за истекшие 12 месяцев (42,8%) показали накопления по добровольным пенсионным взносам (ДПВ), составившие более 8,14 млрд тенге.

Объем обязательных пенсионных взносов работодателя (ОПВР), поступающих с 1 января 2024 года на пенсионные счета вкладчиков (получателей), составил более 310,13 млрд тенге.

Поступления
Пенсионные взносы на счета вкладчиков за первые 2 месяца 2025 года составили более 497,33 млрд тенге (рост на 19,9% или на 82,46 млрд тенге по сравнению с показателем прошлого года).

На индивидуальные пенсионные счета (ИПС) по учету ОПВ с начала года на 01.03.2025 г. поступило порядка 416,04 млрд тенге (по сравнению с аналогичным периодом прошлого года объем ОПВ увеличился на 11%), ОППВ – более 22,41 млрд тенге (рост на 10,8%), ДПВ – 600,34 млн тенге (рост на 17,2%). Объем взносов за счет ОПВР за первые 2 месяца 2025 г. составил порядка 58,28 млрд тенге.

Выплаты и переводы
Выплаты по всем видам взносов и переводов в страховые организации из ЕНПФ за январь-февраль

2025 года составили более 260,32 млрд тенге, что больше объема выплат прошлого года аналогичного периода на 129,49 млрд тенге или на 99%.

Порядка 157,89 млрд тенге составляют единовременные пенсионные выплаты (ЕПВ) на улучшение жилищных условий и лечение.

Выплаты в связи с достижением пенсионного возраста составили более 36,98 млрд тенге, что выше показателя прошлого года на 18,8%. Сумма средней ежемесячной выплаты из ЕНПФ в связи с достижением пенсионного возраста составила 35 616 тенге.

За данный период также осуществлены выплаты по наследству – более 11,93 млрд тенге, выплаты в связи с выездом на ПМЖ за пределы РК – порядка 5,99 млрд тенге, выплаты лицам с инвалидностью – более 551,18 млн тенге, выплаты на погребение – порядка 1,85 млрд тенге. В страховые организации переведена сумма порядка 45,13 млрд тенге.

Количество ИПС
Общее количество пенсионных счетов в ЕНПФ на 1 марта 2025 года составило более 17,36 млн единиц. При этом количество ИПС вкладчиков (получателей) в ЕНПФ на 1 марта 2025 г. составило около 12,53 млн единиц, из них: более 11,16 млн – по ОПВ, 724,04 тыс. – по ОППВ, 444,64 тыс. – по ДПВ.

Количество условных пенсионных счетов в ЕНПФ, на которых учитываются сведения о поступивших ОПВР в соответствии с законодательством Республики Казахстан, составило более 4,83 млн единиц.

Вся актуальная информация о статистических данных по пенсионным активам, в том числе в разрезе регионов республики, размещена на сайте enpf.kz в разделе «Показатели».

Пресс-центр АО «ЕНПФ».

ДЛЯ ФИКСАЦИИ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ НАРУШЕНИЙ УСТАНОВЯТ ЕЩЕ 1400 КАМЕР ВИДЕОНАБЛЮДЕНИЯ

Для улучшения экологической ситуации в Казахстане внедряются современные технологии. Так, Департамент полиции Кызылординской области внедряет цифровые проекты, касающиеся сохранения экологической культуры и укрепления общественного порядка.

Для обеспечения общественной безопасности в Кызылорде

и выявления фактов загрязнения общественных мест в городе установлено 272 камеры видеонаблюдения. Сотрудниками полиции отслеживают экологические нарушения через Центр оперативного управления.

Сообщается, что ведомство планирует расширить сеть камер, что позволит предотвращать экологические нарушения.

Сотрудниками правоохранительных органов организуются профилактические мероприятия по ликвидации отходов в населенных пунктах области, предупреждению нарушений правил благоустройства. В том числе ведется работа по выявлению и предупреждению загрязнения общественных мест, нарушений правил благоустройства, стихийных свалок мусора и источников их образования.

С начала года сотрудниками полиции выявлено 5508 административных правонарушений в этом направлении.

В области охраны общественного порядка в регионе широко используются элементы искусственного интеллекта. В пилотном режиме установлена новая система на 40 камер видеонаблюдения Центра оперативного управления управления полиции. Это позволяет обрабатывать и анализировать видеопоток камер видеонаблюдения.

По поручению акима области для обеспечения безопасности населения и поддержания чистоты до конца года установят 1400 камер видеонаблюдения, а с помощью новой системы с искусственным интеллектом будет полностью запущена функция автоматического выявления фактов загрязнения общественных мест.

Напомним, впервые в республике при поддержке акима области в 2024 году во всех 7 районных центрах установлено 539 камер видеонаблюдения, в районные отделы полиции введены в эксплуатацию новые малые центры оперативного управления.

По материалам А.Жармановой,
Kyzylorda-news.kz, фото freepik.com.

БАЛАЛАРДЫҢ ЖАЗҒЫ ДЕМАЛЫСЫН ҰЙЫМДАСТЫРУДА САНИТАРИЯЛЫҚ ТАЛАПТАР

Балалардың демалысын ұйымдастыру қашанда маңызды мәселенің бірі болып саналады. Жазғы каникул балалардың жылдық бос уақытының айтарлықтай бөлігін алады. Ол мектептегі сабақтан гөрі баланың еркіндікке, өзі үшін қызықты істерді жасау және өз мүдделерінің еркін дамуы үшін қажеттіліктерін жүзеге асыратын кезең. Жаз айлары мектеп оқушылары үшін ерекше ықыласпен күтілетін уақыт. Жыл бойы сабақ барысындағы тоқсан арасындағы берілетін күндер демалыс болып есептелгенмен, жаз кезінде демалыстың мол мүмкіндігін бере алмайды. Жазғы демалыс - мектеп оқушыларының жалпы физиологиялық, сана - сезімдік, дүниетанымдық тұрғыда даму, жетілу кезеңі. Сонымен қатар, жазғы демалыс - балалардың жұмсалған күшінің орнын толтыру, денсаулығын нығайтып, оларды сауықтыру кезеңі болып табылады. Қазіргі таңда денсаулық тек қана адамның бойында ешбір сырқаттардың жоқтығы ретінде емес, ол - адамның толық физикалық, рухани, әлеуметтік жағдайы ретінде қарастырылады. Лагерь - кез келген балаға өзін көрсетуге, өзін-өзі сыйлау мен өзін-өзі көрсете білудің жоғары деңгейіне жақындау мүмкіндігін береді. Сол себепті жазғы демалыс бала үшін денсаулығын нығайтуға

қолайлы кез ретінде қарастырылып, оның дара тұлға ретінде қалыптасуына жағдай жасайды. Оқушылардың күндізгі уақытын өткізуге арналған лагерьде олардың демалысын барынша оңтайлы өткізуге барлық жағдай жасалған. Қала сыртындағы орындарының негізгі міндеттері - балалар мен жасөспірімдердің денсаулығын нығайтуына, шығармашылық еңбегіне, өздерінің қабілеттерін іске асыруы үшін қажетті жағдайларды қамтамасыз етуге, олардың тиімді демалысын және бос уақытын мазмұнды ұйымдастыруға бағытталды. Объекттер аумағында тікенекті бұталарды, түлдегенде мамықты тұқымдар беретін жасыл желектерді (ағаштарды, бұталарды) отырғызбайды. Сауықтыру объектісінің ашылуы алдында және ары қарай көрсеткіштер бойынша аумақты дезинфекциялық, дератизациялық және дезинсекциялық өңдеу жүргізуді ұйымдастырады. Объектілердің аумағы тазалықта ұсталыды. Сауықтыру науқаны басталар алдында және әрбір ауысым аяқталған соң техникалық

персонал күрделі жинау жүргізеді. Күн режимі балалардың жас ерекшелігіне байланысты құрылады. Дене шынықтыру-сауықтыру іс-шаралары жоспары дәрігермен келісіледі және мынадай іс-шараларды қамтиды:

- 1) таңертеңгі гимнастика;
 - 2) шынықтыру емшаралары;
 - 3) қозғалыс ойындары және дене дайындығының әр түрімен айналысу;
 - 4) спорт, емдік дене шынықтыру, жүзуге үйрету;
 - 5) серуендер, экскурсиялар, жорықтар;
 - 6) спорттық жарыстар және мерекелер.
- Маңызды мәселелердің бірі ол тамақтану жағдайларына қойылатын талаптар. Тамақтану толыққанды, сапалы, бала ағзасына арналған болуы керек. Балалар мен жасөспірімдерді дұрыс тамақтандыру олардың денсаулығын нығайтып, дене және ой қабілетінің дамуына мүмкіндік береді, еңбек ету мен сабақ үлгеру қабілетін арттырады. Егер тамақтану дұрыс ұйымдастырылмаса, тиімсіз яғни, жеткіліксіз болса, зат алмасу бұзылып, оның айналадағы ортаның зиянды әсеріне және әртүрлі жұқпалы ауруларға қарсы тұрарлық қабілеті төмендейді. Тамақтану арасындағы интервал 3,5-4 сағаттан асырмай, қосымша екінің таңғы ас немесе кешкі ас бар кемінде бес реттік тамақтандыру жүргізілуі қажет. Күн сайын тамақтану рационалына ет, сүт, сары май және өсімдік майы, қара бидай және (немесе) бидай наны, көкөністер және қант қосу. Балық, жұмыртқа, ірімшік, сүзбе, құстың еті екі-жеті күнде бір рет қосылу қажет. Гиповитаминоздың алдын алу және балаларды тиімді сауықтыру мақсатында салқындатылған сусындарды (компот, кисель) "С" витаминмен жасанды витаминдеу жүргізілуі қажет. Тамақтану арасындағы интервал 3,5-4 сағаттан асырмай, балаларды жазғы сауықтыру лагеріне жіберген кезде сіз баламен жеке гигиенаны сақтаудың қарапайым ережелері туралы профилактикалық әңгіме жүргізуіңіз керек, атап айтқанда: тамақтанар алдында және дәрхананаға барғаннан кейін қолды жуу, көкөністер мен жемістерді тұтынар алдында ағынды сумен жасылап шаю, сауықтыру лагерлерінің аумағында өсетін жемістерді пайдалануға тыйым салу. Бассейнде шомылғаннан кейін сабынмен себезгі ванналарын міндетті түрде қабылдау, басқа адамдардың жеке гигиена заттарын (тарақтар, тіс щеткалары және т.б.) және киімдерін пайдаланбау, туристік жорыққа шыққан кезде дененің барлық ашық бөліктерін жабу (бридждерді шұлыққа салу, ұзын және түймеленетін блузклар кию). Ішек инфекциясының белгілері пайда болған кезде (әлсіздік, жүрек айну, құсу), дене температурасының жоғарылауы және т.б. дереу медициналық көмекке жүгіну керек. Біз балаларымызды қарапайым өмірлік дағдыларды, соның ішінде жеке гигиена туралы біліммен қаруландырып, балаларымызға қауіпсіз және пайдалы демалысты қамтамасыз етуіміз қажет! Балалардың дені ерқашан сау болсын!!!

Жаздағы жақсы демалыс - жыл бойына қажетті күш-қуат. «Жаз жайнапты, күн күлдіріп, біз лагерьге барамыз» деп ән салдырған көңілді жаз мезгілінде бала демалысы осылайша жоғары деңгейде ұйымдастырылуы керек.

Гаухар Жұмаханқызы ОМАРОВА,
Жаңақорған аудандық СЭББ жетекші маманы.

ЖІТІ ІШЕК ИНФЕКЦИЯЛАРЫНЫҢ АЛДЫН АЛУ ШАРАЛАРЫ

Жіті ішек инфекциялары (ЖИИ) адамның ағзасына ауыз арқылы келіп түсетін, әртүрлі бактериялар есебінен орын алатын жіті ішек инфекцияларының аурулар тобы. Олар дәреттің бұзылуымен қоса, асқазан-ішек жолдарының зақымдалуына әкеп соғады. ЖИИ негізгі қоздығыштары Enterobacteriaceae тобының өкілдері болып табылады, сонымен қатар басқа да микроорганизмдер, соның ішінде вирус болуы мүмкін. Ол асқазан-ішек жолдарының зақымдалуымен сипатталады. Көптеген жағдайларда диарея және ағзаның

улануына әкеледі. Кейде патогендік және шартты патогендік қоздығыштардың бөлінуімен - бактерияның (вирус иеленушілік) ілесуімен ауру ағыны симптомсыз жүреді. ЖИИ вирустық этиологиясында ішектің зақымдануымен қатар жоғары тыныс жолдары: ауыз вирусы инфекцияларында - таңдай, доғашық, тілшік, ал аденовирустік инфекциялары кезінде - трахеобронхит тарапынан өзгерістер байқалады. Жіті ішек инфекцияларының алдын алу кездейсоқ және

топтық аурулардың тууы кезінде сырқаттанушылық деңгейіне тәуелсіз тұрақты түрде жүргізілетін жалпы санитарлық және медициналық іс-шаралардан тұрады.

Алдын алу шаралары кешенінде инфекцияның таралу жолдарын бөгегеу бағытталған санитарлық-гигиеналық шаралар негізгі болып табылады. Науқас адамдар ерқашан медициналық көмекке жүгінбейді, жиі туыстарының, таныстарының кеңесі бойынша үй жағдайында «емделеді». Бұл жағдай науқастарды уақытылы анықтауды қиындатады және инфекцияның таралуына ықпал етеді. Жіті ішек инфекциялары ауруларының алдын алу үшін бірінші кезекте жеке бастың гигиена ережелерін сақтау қажет, әсіресе ыстық жаз айларында. Құдықтан, бөгеттен, өзендер мен басқа да су қоймаларынан қайнамаған суды ішуге болмайды. Алайда ашық және лас ыдыста сақталған қайнаған судың өзі де лас әрі зақымдану көзі болуы мүмкін. Жеміс-жидектер мен көкөністерді суық су ағынында немесе ыстық сумен мұқият жуу керек. Әсіресе, жылулық өңдеуден өтпейтін (нан, көкөністер, жемістер және т.б.) тағамдарға пайдаланылатын азық-түліктің тазалығын қадағалап отыру өте маңызды. Барлық тез бұзылатын азық-түліктерді, дайын тағамдарды тоназытқышқа сақтау керек, яғни 2С - 8С температураларда - суық азық-түлікке түскен микробтардың көбеюін тежейді. Шыбындардың - инфекция таратушы екені баршаға мәлім. Олар елді мекендерде өте көп, әсіресе ауылдық жерлерде. Алайда осы насекомдармен күрес үлкен шығынды немесе күрделі жұмысты қажет етпейді. Қоқыс жинағыштар, дәретханалар және т.б. қоғамдық орындар қаншалықты лас болса, шыбындардың көбеюіне соңшалықты жағдай жасалған деуге болады. ЖИИ алдын алу үшін: тазалықты сақтау, азық-түлікті дұрыс сақтау және қалдықтарды уақытылы шығару қажет. Шыбындар үйге кірмеуі үшін терезелерге тор құру және дезинсекциялық құралдарды қолдану керек.

К. ИСКАКОВА,
Қызылорда қалалық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Басқармасының эпидемиологиялық бақылау және қадағалау бөлімінің бас маманы.

16 МЛРД КУБОМЕТРОВ ТАЛОЙ ВОДЫ НАПРАВИЛИ В ЛИМАНЫ И ОЗЕРА КАЗАХСТАНА

Около 16 млрд кубометров талой воды направили в лиманы и озера страны, передает «24KZ». Больше всего сбросов сделали в водохранилища Кызылординской, Жамбылской и Павлодарской областей. Об этом сообщил министр водных ресурсов и ирригации Нуржан Нуржигитов на заседании Правительства. В

Балхаш поступило почти 4 млрд кубов воды, уровень озера поднялся на 12 сантиметров. В целом запасы

воды в южных регионах стабильны: водохранилища Алматинской области и Жетысу заполнены на 99%, в Жамбылской - на 90%, что выше прошлогодних показателей. Казахстан также договорился с соседними странами о дополнительных объемах на поливной сезон. Почти 4 млрд кубометров поступят по реке Сырдарье из Таджикистана, Туркменистана и Узбекистана. Олжас Бектенов, Премьер-министр РК: - Обеспечение фермеров необходимыми водными ресурсами имеет огромное значение. В условиях усиливающихся климатических вызовов и сокращения доступных водных ресурсов успешное прохождение вегетационного периода приобретает особую актуальность. Решение этой проблемы требует системного подхода. Необходимо принять меры по снижению зависимости от влаголюбивых культур, активизировать разъяснительную работу среди фермеров по переходу на засухоустойчивые агротехнологии, мобилизовав научные институты.

По материалам www.24.kz.

"ЕУРАЗИЯЛЫҚ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ОДАҚ ЕЛДЕРІМЕН ИМПОРТТЫҚ-ЭКСПОРТТЫҚ ОПЕРАЦИЯЛАРДЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ КЕЗІНДЕ ТАУАРЛАРҒА ІЛЕСПЕ ЖҮКҚҰЖАТТАРДЫ МІНДЕТТІ РЕСІМДЕУ ЖӘНЕ 328-НЫСАН БОЙЫНША ТАУАРЛАРДЫ ЭКЕЛУ ЖӘНЕ ЖАНАМА САЛЫҚТАРДЫ ТӨЛЕУ ТУРАЛЫ ӨТІНІШ БЕРУ"

Біздің өңірдің көптеген салық төлеушілері Қазақстаннан басқа Армения, Беларусь, Қырғызстан және Ресей кіретін Еуразиялық экономикалық Одақ (бұдан әрі - ЕАЭО) елдерінің іскер әріптестерімен мықты сыртқы экономикалық байланыстарға ие. ЕАЭО елдері арасындағы тауар айналымы кедендік декларациялауға жатпайды.

Экономиканы дамыту, ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету, қабылданған халықаралық міндеттемелерді сақтау, бюджетті салықтармен толықтыру, тауарлардың есебін жүргізу және сыртқы сауда айналымы статистикасын жүргізу мақсатында біздің мемлекетіміз бен қоғамымыз кәсіпкерлік субъектілері ретінде мемлекеттік кірістер органдарында (бұдан әрі - МКК) тіркелген отандық салық төлеушілер жүзеге асыратын тауарлардың сыртқы сауда айналымы туралы ақпаратты жедел иеленуі қажет. Бұл мәселелердің қарапайым шешімі кәсіпкерлердің нысаны мен мазмұны кедендік декларациялардан әлдеқайда жеңіл тауарларға ілеспе жүкқұжаттарды ресімдеуі болды, олар ЕАЭО-ға кірмейтін елдермен тауарлар айналымы кезінде ресімделеді.

Қазақстанда 2023 жылғы 1 сәуірден бастап отандық кәсіпкерлердің тауарларға ілеспе жүкқұжаттарды (бұдан әрі - ТІЖ) оларды елге ЕАЭО-ның басқа елдерінен әкелу және оларды елден ЕАЭО-ның басқа елдеріне әкету кезінде міндетті түрде ресімдеуі енгізілді (ҚР ҚМ 2022 жылғы 22 қарашадағы № 1178 бұйрығы; ҚР ҚМ 2019 жылғы 26 желтоқсандағы Бұйрығы № 1424).

Яғни, тауарлардың қозғалысына салықтық бақылау жүзеге асырылады, мысалы, оны әкелуден бастап тұтынушының сатуына (пайдалануына) немесе оны өндіруден (сатып алудан) бастап әкелуге дейін.

ТІЖ міндетті түрде тауарларды Қазақстанға әкелуге және тауарларды кәсіпкерлік мақсатта автомобиль, теміржол және авиациялық көлік түрлерімен, оның ішінде пошта қызметінің қызметтерін пайдалану кезінде Қазақстаннан әкелуге ресімделеді.

ТІЖ ресімдеу "Электрондық шот - фактуралар" ақпараттық жүйесінің «ТІЖ» кіші жүйесінде (бұдан әрі - ЭШФ АЖ) жүзеге асырылады. ЭШҚ-ның пайдалану отырып, кәсіпкерлер ТІЖ ресімдеуді өз бетінше жүзеге асырады, оның белгіленген нысанының бағдарымен дәйекті толтырады. ҚР Мемлекеттік шекарасын (бұдан әрі - Шекара) автокөліктерді өткізу пункттерінде (бұдан әрі - АӨП) кесіп өткен кезде Шекара қызметінің қызметкерлері мемлекеттік бақылаудан өткені туралы талон (бұдан әрі - Талон) береді. Талонды тасымалдаушы 1 дана толтырады. Талонға Шекара қызметі бөлімшесінің мөртаңбасы қойылады, оған АӨП атауы және автокөліктің шекарадан өту күні көрсетіледі. Шекараны кесіп өту күні талон негізінде айқындалады.

АӨП-дағы МКҚ қызметкерлері ақпараттық жүйеде тауарларға ілеспе жүкқұжатты растайды, оны импорттаушы ЭШФ АЖ порталында тауар шекарадан өткенге дейін ресімдейді. Көліктің басқа түрлері бойынша (т/ж, авиа және т.б.) МКҚБ қызметкерінің ТІЖ-ны растауы талап етілмейді.

Алайда, жоғарыда айтылғандай, тауарларды жеткізудің осы түрлері үшін ТІЖ ұсынылуы міндетті. Салық төлеуші тауарларды әкелу айынан кейінгі айдың 20-күннен кешіктірмей тауарларды әкелу және жанама салықтарды төлеу туралы өтінішті өзінің тіркелген жері бойынша МКҚ-ға 328-нысан бойынша ұсынады және 12% мөлшерінде ҚҚС төлейді. Салық төлеушіде тауарға ақша төлеу және ҚҚС төлеу туралы банктен 12% үзінді көшірме, жет әріптестен шарт (келісім-шарт), шот-фактура, тауар-көлік жүкқұжатты және басқа да көлік құжаттары болуы тиіс.

Қазақстанға ЕАЭО-ның басқа елдерінен импортталатын сатып алынған тауарлардың жекелеген түрлеріне қатысты құнын төмендетуді болдырмау, сондай-ақ адал кәсіпкерлер мен өндірушілер үшін тең емес бәсекелестік жағдайларды жою мақсатында МКҚ ел Үкіметі бекітетін бағалардың ең төменгі деңгейін қолданатынына назар аударуды сұраймыз (ҚР Салық кодексінің 444-бабының 2-тармағы; ҚР Үкіметінің 14.12.2021 жылғы Қаулысы №882 "Бағалардың ең төменгі деңгейі қолданылатын тауарлардың жекелеген түрлерінің тізбесін бекіту туралы" (бұдан әрі - Қаулы немесе БЕТД) және "Сатып алынған тауарлардың құнын айқындау үшін Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің аумағынан Қазақстан Республикасының аумағына импортталатын тауарлардың жекелеген түрлеріне қатысты бағалардың ең төменгі деңгейін қолдану қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрінің м. а. 2021 жылғы 16 қарашадағы № 594-НҚ бұйрығы).

БЕТД тауарларының тізбесіне спирт концентрациясы 80% - дан кем коньяк, арақ, этил спирті, спирт концентрациясы 80% немесе одан көп этил спирті кіреді; 2025 жылғы 1 қаңтардан бастап БЕТД бидай, күнбағыс майы, жұмыртқа, ашытқы және ұнға қатысты да ерекет етеді.

Өкінішке орай, бірнеше рет ескертулер мен түсіндірулерге қарамастан, біздің өңірдің кей бір кәсіпкерлері ТІЖ-ны міндетті түрде ұсыну талаптарын сақтамайды. 2024 жылы Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер Департаментінің аумақтық бөлімшелерімен ЕАЭО елдерімен темір жол көлігімен импорттық - экспорттық операцияларды жүргізу кезінде 2023 жылғы 1 сәуірден бастап ТІЖ ұсынбау фактілерінің едәуір саны анықталды. Нәтижесінде МКО 89 ұшінбалық іс қозғалып, соттарға қарау үшін берілген ("Өкімшілік құқық бұзушылық туралы" ҚР Кодексінің 283-1-бабы). Аталған істерді қарау нәтижесінде соттар 3 159 664 тенге сомасына әкімшілік айыппұлдарды салып және өндіріп алды.

Қазіргі уақытта Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер Департаменті облыс кәсіпкерлері 2024 жылы темір жол көлігімен жүзеге асырған сыртқы сауда айналымы бойынша осындай жұмысты жүзеге асырды. Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер Департаменті өз құзыреті шеңберінде салық және кеден заңнамасын саласында туындайтын мәселелер бойынша келу режимінде де, қашықтан да салық төлеушілерге әрдайым өтеуісіз практикалық және консультациялық көмек көрсетеді.

Бұл ретте бұқаралық ақпарат құралдары, әлеуметтік желілер, басқа мемлекеттік органдар мен бизнес - қауымдастықтардың алаңдары және т.б. кеңінен қолданылады.

Сонымен қатар, облыс департаменті салық және кеден істер саласындағы құқықтық қатынастардың барлық қатысушыларынан Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының талаптарын мұлткісіз сақтауды сұрайды.

К. ДҮРМЕНБАЕВ,
Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер Департаменті ЕАЭО шеңберінде ҚҚС әкімшілендіру Басқармасының басшысы.

"Чекті талап етіңіз, жүлдені ұтып алыңыз" акциясы қайтадан іске қосылды! Тек екі шарты бар: «Ami» қосымшасын және берілген күні 24 сағаттан аспайтын кез-келген фискалдық чекті қосымшаға жүктесеңіз болды, сіз науқанға қатысушы болып шыға келесіз! Күн сайын 5 мың теңгеден 10 мың теңгеге дейін ұтыс ойыны қарастырылған. Бұнымен қоса, тоқсанына бір мәрте Қазақстанның әр облысында қосымшаға жүктелген фискалдық чектер саны бойынша көшбасшы айқындалатын болады. Ол 100 мың теңге көлемінде сыйақы алады. Күн сайын Чекті талап етіңіз және нақты ақшаны, нақты ақшаны ұтып алыңыз!

Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер Департаменті.

Акция "Требуи чек, выиграй приз" снова работает! Всего два условия: приобрести «Ami» и любой фискальный чек с датой выдачи не более 24 часов загруженный в приложение и всё вы уже участник акции. Каждый день розыгрыш от 5 до 10 тысяч тенге. И это еще не всё, раз в квартал в каждой области Казахстана будет определен лидер по количеству фискальных чеков, загруженных в приложение. Он получит вознаграждение в размере 100 тысяч тенге. Требуи чек каждый день и выигравай реальные деньги, реальные деньги!

Департамент государственных доходов по Кызылординской области.

БИЫЛ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКТЕПТЕ КӘСІБИ БАҒДАР ЖЕКЕ ПӘН БОЛЫП ЕНГІЗІЛЕДІ

Қазақстан Республикасының Президенті 2025 жылды Жұмысшы мамандықтар жылы деп жариялап, мектептерде кәсіби бағдар беру жұмыстарын күшейтуге ерекше назар аударды. Ел Президентінің тапсырмасына сәйкес, мектептерде профориентолог мамандығын енгізу жоспарланып отыр. Бұл бастама жастарды еңбек нарығындағы сұранысқа ие мамандықтарға бағыттауға мүмкіндік береді және еліміздің адами капиталын дамытуға серпін бермек.

Осы бастамаларды қолдау мақсатында Қазақстанның барлық өңірінен педагогтар, профориентологтар, психологтар және білім беру саласының мамандары үшін үлкен мүмкіндік - II Республикалық кәсіби бағдар берушілер форумы ұйымдастырылды. Форум биылғы жылдың ең маңызды кәсіби дамуға арналған іс-шараларының бірі болды.

«Мамандық - адам өмірінің үштен бір бөлігін құрайды. Мәселен, бір тәулікте 24 сағат болса, онда соның үштен бір бөлігі, яғни 8 сағаты біздің мамандығымызға арналады екен. Қазіргі басты проблемалардың бірі – мектепті бітірейін деп отырған тұлғалардың болашақта қандай мамандықтарға бара алады және қалай грантка түсе алады деген мәселе. Биылдан бастап еліміздің әр мектебінде педагог-профориентолог деген кызмет түрі ашылып, осы мамандар ресми түрде жұмыс істей бастайды. Қазіргі кезде осы сала мемлекеттік деңгейде қолдау тауып жатқаны бізді қатты қуантады», - деп атап өтті форумда Профориентологтар қауымдастығының басқарма төрайымы Жадыра Тойбай.

Республикалық форум да осы мақсатта ұйымдастырылып отыр. Іс-шара мақсаты - Қазақстанда жұмыс істеп жатқан барлық кәсіптік бағдар беруші маманның барынша басын қосу, нетворкинг орнату, осы салада болып жатқан проблемаларды талқылау және оның қандай шешімдері барын ұсыну болды.

Форумда заманауи профориентация әдістемелері, грант сарапшысы болудың мүмкіндіктері мен жетістіктері, 2025- жұмысшы мамандықтар жылы: сұранысқа ие салалар, жасанды интеллекттің еңбек нарығына ықпалы, мектеп профориентологының рөлі және маңызы сынды тақырыптар қамтылды.

«Профориентация - арнайы тестер арқылы баланың қабілетіне сай келетін мамандықтарды таңдап беретін сала. Ал профориентолог соны іске асыратын маман. Профориентолог қандай әдістеме қолдану керек? Форум аясында сол әдістемелерді талқылады. Сонымен қатар қазір жасанды интеллект дәуірі. ЖИ арқылы тез әрі сапалы баланың бағытын қалай анықтауға көмектесуге болады, сондай тестілердің түрін де ұсындық» - деді Жадыра Тойбай.

Сонымен қатар, форумға ҰБТ-дан алған баллына қарай грантка түсу мүмкіндіктеріне, гант түрлеріне қатысты ақпараттар айтылды. Осы саланың жетекші сарапшылары қатысып, өз тәжірибелерін бөлісті.

Бұл форум аясында Қазақстан бойынша келген жылдың үздік профориентологтары марапатталып, осы сала бойынша біліктілігін арттырған мамандарға арнайы сертификаттар табысталды.

Әлия КЕМЕЛБЕКОВА
материалдар бойынша.

ДЕЗИНФЕКЦИЯ, ДЕРАТИЗАЦИЯ, ДЕЗИНСЕКЦИЯ

Дезинфекция (залалсыздандыру) дегеніміз - сыртқы ортада инфекциялық және паразиттік аурулардың қоздырғыштарын әртүрлі дезинфекциялық препараттарды және құрал-жабдықтарды қолдана отырып жоюға бағытталған шаралар жүйесі. Яғни жұқпалы және паразитарлық аурулардың кең таралып кетуін болдырмау үшін қолданылатын шаралардың бірі.

Қолдану мақсатына қарай дезинфекция (залалсыздандыру) екі түрге бөлінеді: сақтық (профилактикалық) залалсыздандыру және ошақтық залалсыздандыру (күнделікті немесе ағымдық және қорытынды).

Сақтық (профилактикалық) залалсыздандыру шаралары емдеу-сауықтыру мекемелерінде ауруханаішілік инфекцияның алдын-алу мақсатымен жүргізіледі.

Ошақтық залалсыздандырудың ағымдық түрінде инфекциялық және паразиттік ауру ошағындағы ағымдағы дезинфекциялауды науқасты күтетін адам немесе бактерия тасымалдаушы науқасты анықтаған сәттен бастап ауруханаға жатқызғанға дейін, үйде емдеу кезінде - сауыққанға дейін, бактерия тасымалдаушыларда - толық санацияға дейін жүргізеді.

Жұқпалы және паразитарлық аурулар ошақтарында қорытынды дезинфекция науқас ауруханаға емдеуге жатқызылып, оқшауланғаннан кейін, науқасты бір бөлімшеден екінші бөлімшеге ауыстырғаннан кейін, сондай-ақ науқас қайтыс болған кезден бастап бір тәулік ішінде жүзеге асырылады.

Дератизация - індет ауруларын тарататын кеміргіштерді (егеуқұйрық, тышқан, саршұнақ және т.б.) жоюға немесе санын азайтуға бағытталған іс-

шараларының кешені. Дератизация кеміргіштер тарататын түрлі аурулардың (оба, туляремия, құтыру, сарып, күйдіргі, сальмонеллез, т.б.) қоздырғыштарын дер кезінде құрту, олардан сақтандыру үшін жүргізіледі. Сақтандыру үшін тұрғын үйлер мен ғимараттардың астындағы жертелелерді, қоймаларды, мал мен құс қораларын таза ұстап, азықты тышқан кіре алмайтын қоймаларда сақтайды.

Дезинсекция (ауру қоздырғыштарын тарататын зиянды жәндіктерді жою үшін мал фермаларында, құс фабрикаларында, ет комбинаттарында, қоймаларда, т.б. қолданылатын малдәрігерлік-санитарлық шаралардың бірі. Дезинсекцияның мақсаты - ауру қоздырып, тарататын жәндіктерді жою және олардың өсіп-өнуіне, көбеюіне жол бермеу. Дезинсекция шарасы өндірістік, тұрғын үй-жайларда, ғимараттарда, құрылыстарда, көлікте, қалалық және ауылдық мекен аумақтарында, су қоймаларын, сондай-ақ синантропты буынаықтар мен кеміргіштердің табиғи мекендеу орындарын қоса алғанда, оларға іргелес ашық табиғат учаскелерінде жүргізіледі.

Дезинфекция, дератизация, дезинсекция жұмыстарын қалалар мен жергілікті жерлерде осы шараны жүргізуге арнайы рұқсаты бар мекемелер мен жеке кәсіпкерлер жүргізеді. Осы шараларды жүргізу кезінде төмендегі жалпы қауіпсіздік шаралары сақталуы тиіс:

1. Жұмыс жүргізу үшін жасы 18- ден кем емес арнайы медициналық талаптарға сай, арнайы тексеруден өткен адам ғана осы жұмысқа босатылады.

2. Мамандығы бойынша рұқсат қағазын алған тұлға ғана жұмыс істеуге құқылы болып табылады. Жұмысқа кіріспес бұрын қызметкер арнайы оқу-тәжірибеден өткен және де еңбек ережелерімен танысқан болуы керек.

Дезинфекция, дератизация, дезинсекциялық жұмыстарын жүргізетін адамдар жұмыс істеу барысында арнайы киіммен: халат, аяқ киім, респираторлар, резиналық қолғаптар, көзілдіріктер киюі қажет және жеке жеке бас қауіпсіздік заттарымен (СИЗ) қамтамасыз етілуі тиіс.

Дезинфекциялық, дератизациялық, дезинсекциялық шараларға қолданылатын улы препараттар желдетілетін, стеллаждармен, сөрелермен, шкафтармен жабылған арнайы үй-жайларда, қоймаларда сақталу керек.

Қ.ОМАРОВА,
Сырдария аудандық СЭББ
басшы орынбасары.

БОТУЛИЗМНІҢ АЛДЫН АЛУ

Ботулизм - жалпы организмнің улануына әкеліп соғатын инфекциялық аурудың ауыр түрі. Ботулизм Clostridium botulinum таяқшасы бөліп шығаратын улы затпен (токсин) бүлінген тамақтан жұғады. Ботулизм адамдарға көкөністен, саңырауқұлақтан, еттен, балықтан технологиялық ереже сақталмай дайындалған әр түрлі консервіленген тағамдарды пайдаланғанда жұғады. Ауру белгісі 2-12 сағаттан кейін байқала бастайды, адамның басы ауырып, ұйқысы қашады, әлсірейді, лоқсып құсады, жүрегі тоқтап қалғандай болып, аузы құрғап, үнемі шөлдеп тұрады.

Сонымен қатар көздің қарашығы ұлғайып, зат қосарланып көрінеді, адамның жұтынуы қиындап, бірте-бірте даусынан айрылады. Ботулизмнің алғашқы белгісі білінісімен науқасты ауруханаға жатқызу керек. Оған жедел түрде Ботулизмге қарсы арнаулы иммунды сарысу егіледі. Мұндай сарысуды науқаспен бірге болып, уланған консервімен тамақтанған басқа адамдарға да егу қажет. Бұл аурудан сақтану үшін азық-түліктерді өңдегенде, тасымалдағанда, сақтағанда, дайындағанда, соның ішінде үйде консервіленген санитарлық-гигиеналық ережелерді мұқият орындау қажет. Ботулизм ауруы-бұл тамақтан уланудың ауыр түрі, уақытында дәрігерге көрінбесе өлімге әкеліп соқтыруы мүмкін.

Ботулизм ауруының алдын алу жолдары: санитариялық тазалықты сақтау, тамақ өнімдерін консервілеуде технологиялық процесті қатаң сақтау, консервіленген өнімдерді сақталуын

қадағалау, жылы, ыстық орындарда сақтамау; сауда объектілерінен үй жағдайында дайындалған консервіленген саңырауқұлақ, көкөніс, салат, ет, балық өнімдерін сатып алмау; консервіленген салаттарды пайдаланған кезде сақтайтын, пайдаланатын уақыт мерзімін қараныз; консервіленген өнімдерді пайдалану алдында қақпағы күмпиген (ісінген) бомбаж және «бұлыңғыр» түрдегі өнімдерді пайдаланбау.

Жанар Пермебайқызы БИСЕНБАЙ,
Сырдария аудандық СЭББ
жетекші маманы.

ПРОВЕДЕНЫ ПЕРЕГОВОРЫ ПО ЭКОЛОГИЧЕСКИМ ПРОЕКТАМ СО СПЕЦИАЛИСТАМИ ИЗ-ЗА РУБЕЖА

Кызылординский университет имени Коркыт ата посетили представители итальянской компании SogesidSpA. Гости приняли Проректор по научной работе и международным связям Майнура Бурибаева и Проректор по стратегическому развитию и ИТ Махмуд Томанов.

Во встрече приняли участие dr.ssa Gabriella Rossi Crespi, Carlotta Ridolfi (SogesidSpA), и Алим Сайдыбаев (Qazaq Carbon). Стороны провели переговоры по экологическим вопросам Аральского моря, пилотным программам и расширению сотрудничества в области охраны окружающей среды.

Главная цель - реализация совместных проектов в сочетании с опытом Казахстана и Италии.

По материалам Kyzylorda-news.kz.

ОҚУШЫНЫҢ ҮНІН БИЛІК ЕСТҮІ ТИІС: "МЕКТЕПКЕ ҚАУІПСІЗ ЖОЛ" ЖОБАСЫ ЖАЙЛЫ НЕ БІЛЕМІЗ?

Қызылордалық оқушы Тәуекел Аяулым Ерланқызы жол қауіпсіздігін арттыруға бағытталған әлеуметтік жобаны қолға алды. Назарбаев Зияткерлік мектебінің жоғары сынып оқушысы қазіргі таңда «Мектепке қауіпсіз жол» атты бастаманы жүзеге асырып жүр. Бұл жоба оқушылардың мектеп пен үй арасында қауіпсіз жүріп-тұруын қамтамасыз етуге бағытталған.

Жас белсенді қолға алған бастама әлемдік деңгейде мойындалған Vision Zero тұжырымдамасына негізделген. Бұл тұжырымдама алғаш рет Швецияда қабылданып, бүгінде көптеген елдерде жол-көлік оқиғаларынан болатын өлім мен ауыр жарақаттарды нөлге дейін қысқартуға бағытталған.

- «Мен өзім тұратын ауданда жаяу жүргіншілер үшін қауіпсіздіктің қаншалықты төмен деңгейде екенін байқадым. Әсіресе мектеп оқушылары үшін қауіп көп. Сондықтан нақты қадамдарға бару қажет болды», - дейді Аяулым.

Ол алғашқы зерттеуін өзі тұратын аумақтың 500 метр радиусында жүргізген. Жобаның алғашқы кезеңінде:

Оқушылар, ата-аналар мен тұрғындар арасында сауалнама жүргізілді;

Қауіпті аймақтар анықталып, картаға түсірілді;

Учаскелік инспектор мен қалалық мәслихат депутатының пікірлері жиналды;

Ата-аналар комитетінің өкілдерімен кездесулер өтті;

Жастар көшбасшыларымен серіктестік орнатылды.

Басты проблемалар қандай?

Жоба аясында келесі мәселелер тіркелген:

Мектеп маңындағы көліктердің бейберекет тұрақта тұруы; Жаяу жүргінші жолақтарының нашар көрінуі, арнайы белгілердің жоқтығы;

Кешкі уақытта көше шамдарының жеткіліксіздігі;

Қаланың орталық бөлігінде қозғалыс ережелерінің сақталмауы.

Бұл мәселелердің барлығы картаға түсіріліп, деректер нақты ұсыныстармен бірге тиісті басқармаларға жолданбақ.

- «Қоғам жастардың үнін естігісі келсе, олардың бастамаларына құлақ асып, нақты қолдау көрсетуі тиіс. Қауіпсіз орта құру - тек билік міндеті емес, бұл - барша қоғамның жауапкершілігі», - дейді Аяулым.

Алда не күтіп тұр?

Жас белсенді Vision Zero қағидаларына сүйене отырып, 10 нақты ұсыныс дайындап жатыр. Бұл ұсыныстар жергілікті атқарушы органдарға жолданып, олардың орындалуын қоғамдық бақылау арқылы қадағалау жоспарда бар.

Сонымен қатар, Аяулым ата-аналар мен оқушылар үшін ақпараттық сессиялар өткізіп, қауіпсіз жүріс-тұрыс мәдениетін дамытуға үлес қоспақ.

Қорытынды:

Жас белсенді Тәуекел Аяулымның бастамасы - бүгінгі жастардың қоғам өміріне бейжай қарамай, нақты әрекетке көшуінің жарқын мысалы. Оқушының үні естілуі тиіс. Себебі жастар - тек болашақ емес, бүгінгі күннің де маңызды қозғаушы күші.

СТ материалдар бойынша.

В КАЗАХСТАНЕ НАЧАЛСЯ ОКОТ САЙГАКОВ

Сайгак - один из самых древних обитателей казахстанской степи. Следует отметить, что сегодня более 98% всей мировой популяции обитает именно в Казахстане, передает агентство Kazinform.

Как сообщили в Комитете лесного хозяйства и животного мира Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан, в начале мая на территории обитания Бетпақдалинской, Устюртской и Уральской популяций начался окот сайгаков. В этот период инспекторами РГКП ПО «Охотзоопром» организовано круглосуточное дежурство в местах массового окота.

Окот сайгаков продолжится предположительно до конца мая.

Напомним, ранее эксперт из Германии высказался, что оптимальная численность сайгаков, вероятно, выше, чем предполагается. По данным Минэкологии, численность сайгаков в Казахстане достигла 4,1 млн особей.

По материалам А.Сердалиной, inform.kz, фото: Kazinform.

ДОЛЯ НАКОПЛЕННОГО ЧИСТОГО ИНВЕСТИЦИОННОГО ДОХОДА В ОБЩЕМ ОБЪЕМЕ ПЕНСИОННЫХ НАКОПЛЕНИЙ КАЗАХСТАНЦЕВ РАСТЕТ

Из года в год растет объем пенсионных накоплений, а также доля в нем инвестиционного дохода. Накопленный с 2014 года (после объединения пенсионных активов в ЕНПФ) чистый инвестиционный доход по состоянию на 1 марта 2025 г. составил 11,46 трлн тенге (для сравнения - на 01.03.2024 г. он составил 8,83 трлн тенге). С учетом осуществленных выплат доля накопленного чистого инвестиционного дохода в общем объеме пенсионных накоплений казахстанцев по состоянию на 1 марта 2025 г. составляет 40,3%, что демонстрирует значительную роль инвестиционной деятельности в структуре накоплений граждан (на 01.03.2024 г. данный показатель составлял 37,4%).

Отметим, что пенсионные накопления - долгосрочные инвестиции. Поэтому анализировать размер инвестиционного дохода целесообразно за период не менее одного года. В отдельные периоды может наблюдаться снижение доходности вследствие волатильности курсов иностранных валют, изменения рыночной стоимости финансовых инструментов, а также влияния инфляции.

В средне- и долгосрочной перспективе обеспечивается положительная реальная (превышающая накопленную инфляцию) доходность пенсионных накоплений.

Так, накопленная инвестиционная доходность с момента основания накопительной пенсионной системы в 1998 году до 1 марта 2025 года с нарастающим итогом составила 962,28% при инфляции за весь период 851,90%.

Диверсификация инвестиционного портфеля, когда доход по одним инструментам перекрывает временные убытки по другим,

обеспечивает сохранность и устойчивую доходность пенсионных сбережений в долгосрочной перспективе. Инвестиционный доход в динамике за последние 3 года показывает стабильный рост, доходность пенсионных активов превышает уровень инфляции. По состоянию на 1 марта 2025 г. доходность пенсионных активов, управляемых Национальным банком Республики Казахстан (НБРК) и сформированных за счет обязательных, обязательных профессиональных и добровольных пенсионных взносов, за последние 12 месяцев, распределенная на счета вкладчиков (получателей), составила 13,74% при инфляции в размере 9,4%.

Также напомним, что в Казахстане действует уникальная гарантия сохранности обязательных пенсионных взносов с учетом уровня инфляции. В случаях снижения доходности в отдельном периоде, повлиявшего на накопленную доходность вкладчика при наступлении права на выплаты, компенсация разницы гарантирована государством.

Вся система инвестиционного управления и учета пенсионных активов является прозрачной: каждый вкладчик имеет возможность видеть свой инвестиционный доход в личном кабинете на сайте enpf.kz или в мобильном приложении.

Информация по инвестиционному управлению пенсионными активами ЕНПФ и о финансовых инструментах, в которые размещены пенсионные активы ЕНПФ, публикуется на официальном сайте ЕНПФ (www.enpf.kz) в разделе «Показатели/Инвестиционная деятельность».

Пресс-центр АО «ЕНПФ».

ЗЕЙНЕТКЕРЛЕР МҮЛІК САЛЫҒЫНАН БОСАТЫЛҒАН БА?

Сырдария ауданы бойынша Мемлекеттік кірістер Басқармасы әлеуметтік желілер мен мессенджерлерде зейнеткерлер жеке тұлғалардың мүлік салығынан толығымен босатылатындығы туралы ақпарат таратылатынын хабарлайды. Дегенмен бұл ақпарат шындыққа жанаспайды.

Қазақстан Республикасының Салық кодексіне сәйкес бөлек тұратын зейнеткерлер заңды мекенжайы (олардың тұрғылықты мекенжайы) бойынша тек қана зейнеткерлер тіркелген барлық салық салу объектісінің жалпы құнынан айлық есептік көрсеткіштің 1000 еселенген мөлшері шегінде босатылады. Есептеу барысында республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және тиісті қаржы жылының 1 қаңтарына қолданыста болатын айлық есептік көрсеткіш мөлшері қолданылады.

Сонымен қатар, келесі тұлғалар да жеке тұлғалардың мүлік салығынан:

1) айлық есептік көрсеткіштің 1000 еселенген мөлшері шегінде – Кеңес Одағының батырлары, Социалистік Еңбек ерлері, "Халық қаһарманы", "Қазақстанның Еңбек Ері" атақтарына ие болған, үш дәрежелі Даңқ орденімен және "Отан" орденімен наградталған адамдар, «Батыр ана» атағымен және «Алтын алқа» алқасымен наградталған көп балалы аналар;

2) айлық есептік көрсеткіштің 1500 еселенген мөлшері шегінде – Ұлы Отан соғысының ардагерлері, жеңілдіктер бойынша Ұлы Отан соғысының ардагерлеріне теңестірілген ардагерлер және басқа мемлекеттердің аумағындағы ұрыс қимылдарының ардагерлері, Ұлы Отан соғысы жылдарында тылдағы қажырлы еңбегі мен мінсіз әскери қызметі үшін бұрынғы КСР Одағының ордендерімен және медальдарымен наградталған адамдар, сондай-ақ 1941 жылғы 22 маусым – 1945 жылғы 9 мамыр аралығында кемінде алты ай жұмыс істеген (қызмет өткерген) және Ұлы Отан соғысы жылдарында тылдағы қажырлы еңбегі мен мінсіз әскери қызметі үшін бұрынғы КСР Одағының ордендерімен және медальдарымен наградталмаған адамдар, мүгедектігі бар адамдар, сондай-ақ Салық кодексінің 526-бабының 2-тармағында белгіленген өзге де тұлғалар босатылады.

2024 жыл үшін мүлік салығын төлеу мерзімі 2025 жылдың 1 қазанында аяқталатынын еске саламыз.

Сырдария ауданы бойынша Мемлекеттік кірістер Басқармасы.

Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2025 жылғы 4 сәуірдегі № 100 және Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің м.а. 2025 жылғы 7 сәуірдегі №155 бірлескен бұйрығына сәйкес Қазақстан Республикасының аумағынан ірі қара малдың аналық басын (Еуразиялық экономикалық Одақтың сыртқы экономикалық қызметі бірыңғай тауар номенклатурасының коды 0102) және ұсақ малдың аналық басын (Еуразиялық экономикалық одақтың сыртқы экономикалық қызметі бірыңғай тауар номенклатурасының коды 0104) әкетуге алты ай мерзімге тыйым салу енгізілсін.

Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер Департаменті.

Совместным приказом Министра сельского хозяйства № 100 и и.о. Министра финансов № 155 от 8 апреля 2024 года «О некоторых вопросах вывоза сельскохозяйственных животных» (далее - Приказ) с 9 апреля 2025 года введен запрет сроком на шесть месяцев на вывоз с территории Республики Казахстан маточного поголовья крупного рогатого скота (код единой товарной номенклатуры внешнеэкономической деятельности Евразийского экономического союза 0102) и маточного поголовья мелкого рогатого скота (код единой товарной номенклатуры внешнеэкономической деятельности Евразийского экономического союза 0104).

Департамент государственных доходов по Кызылординской области.

Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер департаменті 2025 жылғы 3 сәуір мен 31 желтоқсан аралығында "Чекті талап ет - жүлдені ұтып ал!" республикалық акциясы өтіп жатқандығын хабарлайды, онда әрбір азамат ақшалай және басқа да бағалы сыйлықтардың иегері болуға мүмкіндік алады. Сондай-ақ, 2025 жылдың 1 мамырынан 31 желтоқсанына дейін "байге" акциясы басталды, оның қорытындысы бойынша облыстың ең белсенді қатысушысы тоқсан сайын 100 мың тенге ала алады. Акцияларға қатысу үшін Appstore немесе Playmarket-тен "Amian" тегін мобильді қосымшасын жүктеп алып, тауарлар мен қызметтер үшін фискалдық чектерді тіркеу қажет. Қатысушы және пайдамен жеңіңіз!

Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер Департаменті.

Департамент государственных доходов по Кызылординской области сообщает, что с 3 апреля по 31 декабря 2025 года проводится республиканская акция «Требуй чек - выиграй приз!», где каждый гражданин получает шанс стать обладателем денежных и других ценных призов. А также, с 1 мая по 31 декабря 2025 года стартовала акция «Байге», по итогам которой самый активный участник области может получить 100 тысяч тенге ежеквартально. Для участия в акциях необходимо скачать бесплатное мобильное приложение «Amian» из Appstore или Playmarket и зарегистрировать в нем фискальные чеки за товары и услуги. Участвуйте и выигрывайте с пользой!

Департамент государственных доходов по Кызылординской области.

ХАБАРЛАНДЫРУЛАР

ОБЪЯВЛЕНИЯ

«Түзкөл МунайГаз Оперейтинг» ЖШС-і ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдаулар өткізілетіндігін хабарлай отырып, келесідей жобаны ұсынады: Қазақстан Республикасы Қызылорда облысы №1057-де шарттық аумақта тереңдігі 800 м (+250м) барлау-эксплуатациялық ұңғымаларды қазу топтық техникалық жобасына Қоршаған ортаны қорғау бөлімі және табиғат қорғау іс-шаралары жоспары. Қоғамдық тыңдау өткізілетін күн мен уақыты: 26.06.2025 ж. сағат 10:00-де Қызылорда облысы, Сырдария ауданы, Теренөзек кенті, Қонаев көшесі 8.

Онлайн қосылымға сілтеме: <https://us04web.zoom.us/j/5460619818?pwd=4UWwUxLOAIvZaVml8AmloGgZ3SsYBO.1>
Идентификатор конференция: 546 061 9818. Код доступа: 123456
Жоспарланған қызметтің бастамашысы: «Түзкөл МунайГаз Оперейтинг» ЖШС-і, Қызылорда облысы, Қызылорда қаласы, Д.Қонаев көшесі, №4 құрылыс, БИН 181140010632, тел. 8(724) 227-68-68, e-mail: rita.shamshieva@tmgoperating.kz.
Жобаны әзірлеуші: «Сыр-Арал сараптама» ЖШС-і, ЖСН 101140013315, Қызылорда қаласы, Желтоқсан көшесі, 120, 8 (7242)230306.
Бірыңғай экологиялық порталға және жергілікті атқарушы органның ресми интернет-ресурсына сілтеме: <https://ndbecology.gov.kz/> және ЖАО веб-сайты <https://www.gov.kz/memleket/entities/kyzylorda-tabigat/activities/directions?lang=ru>
Жобалар жөнінде қосымша ақпарат алу үшін электрондық пошта мекенжайы мен телефон нөмірі: e-mail: sa-saraptama@mail.ru, тел.: 8 (7242)230306.
Жергілікті атқарушы органның электрондық мекенжайы және пошталық мекенжайы: Қызылорда облысының Табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу Басқармасы: prd@korda.gov.kz, Қызылорда қаласы, Бейбарыс Сұлтан көшесі, №1, тел.: 8-(7242)-60-53-62.

ТОО «Түзкөл МунайГаз Оперейтинг» сообщиает, что проводит общественные слушания в форме открытого собрания проекту: Раздел «Охраны окружающей среды» на групповой техничекский проект на бурение разведочно-эксплуатационных скважин, проектной глубиной 800 м (+250м) на контрактной территории №1057 (Қызылординская область, Республика Казахстан) и План мероприятий по охране окружающей среды.

Дата и время проведения общественного слушания 26.06.2025 г. в 10:00 по адресу: Қызылординская область, Сырдарьинский район, пос. Теренөзек, ул. Қонаева, 8.

Ссылка на онлайн подключение: <https://us04web.zoom.us/j/5460619818?pwd=4UWwUxLOAIvZaVml8AmloGgZ3SsYBO.1>
Идентификатор конференции: 546 061 9818. Код доступа: 123456
Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «Түзкөл МунайГаз Оперейтинг», Қызылординская область, г. Қызылорда, ул. Д. Қонаева, строение №4, БИН 181140010632, тел. 8(724) 227-68-68, e-mail: rita.shamshieva@tmgoperating.kz.
Разработчик проекта: ТОО «Сыр-Арал сараптама», БИН 101140013315, г. Қызылорда, ул. Желтоқсан, 120, тел.: 8 (7242)230306.
Ссылка на Единый экологический портал и официальный интернет-ресурс местного исполнительного органа: <https://ndbecology.gov.kz/> и сайт МИО <https://www.gov.kz/memleket/entities/kyzylorda-tabigat/activities/directions?lang=ru>
Электронный адрес и номер телефона, по которым можно получить дополнительные сведения о намечаемой деятельности: e-mail: sa-saraptama@mail.ru, тел.: 8 (7242)230306.
Электронный адрес и почтовый адрес местного исполнительного органа: Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Қызылординской области: prd@korda.gov.kz, г. Қызылорда, улица Бейбарыс Султан, № 1, тел.: 8-(7242)-60-53-62.

«Orda Glass Ltd» ЖШС-і ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдаулар өткізілетіндігін хабарлай отырып, келесідей жобаларға түзету енгізеді: Рұқсат етілген шығындылар нормативі, Рұқсат етілген ағындылар нормативі, қалдықтарды басқару бағдарламасы, өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасы, табиғат қорғау іс-шаралары жоспары.

25.06.2025 ж. сағат 16:00-де Қызылорда облысы, Қызылорда қаласы, а/о Қызылжарма, Қызылжарма ауылы, Қызылжарма «Мәдениет үйі», Аубакирова көшесі, 25.

Онлайн қосылымға сілтеме: <https://us04web.zoom.us/j/5460619818?pwd=4UWwUxLOAIvZaVml8AmloGgZ3SsYBO.1>

Идентификатор конференция: 546 061 9818. Код доступа: 123456

Жоспарланған қызметтің бастамашысы: «Orda Glass Ltd» (Орда Гласс Лтд) ЖШС-і, Қызылорда облысы, Қызылорда қаласы, Қызылжарма ауылы, ур. Башпай, 11 бекет.

БИН 150 240 005 057, тел. 8(7242) 40-01-53, e-mail: d.nurzadayeva@ordaglass.kz

Жобаны әзірлеуші: «Сыр-Арал сараптама» ЖШС-і, ЖСН 101140013315, Қызылорда қаласы, Желтоқсан көшесі, 120, 8 (7242)230306.

Бірыңғай экологиялық порталға және жергілікті атқарушы органның ресми интернет-ресурсына сілтеме: <https://ndbecology.gov.kz/> және ЖАО веб-сайты <https://www.gov.kz/memleket/entities/kyzylorda-tabigat/activities/directions?lang=ru>

Жобалар жөнінде қосымша ақпарат алу үшін электрондық пошта мекенжайы мен телефон нөмірі: e-mail: sa-saraptama@mail.ru, тел.: 8 (7242)230306.

Жергілікті атқарушы органның электрондық мекенжайы және пошталық мекенжайы: Қызылорда облысының Табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу Басқармасы: prd@korda.gov.kz, Қызылорда қаласы, Бейбарыс Сұлтан көшесі, №1, тел.: 8-(7242)-60-53-62.

ТОО «Orda Glass Ltd» сообщиает, что проводит общественные слушания в форме открытого собрания корректировку по проектам: Проект Нормативов эмиссии допустимых выбросов (НДВ), программа управления отходами (ПУО), план природоохранных мероприятий (ППМ), программа производственного экологического контроля (ПЭК).

25.06.2025 г. в 16:00 по адресу: Қызылординская область, г. Қызылорда, с.о. Қызылжарманский, с. Қызылжарма, «Дом культуры» Қызылжарма, ул. Аубакирова, 25.

Ссылка на онлайн подключение: <https://us04web.zoom.us/j/5460619818?pwd=4UWwUxLOAIvZaVml8AmloGgZ3SsYBO.1>

Идентификатор конференции: 546 061 9818. Код доступа: 123456

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «Orda Glass Ltd» (Орда Гласс Лтд) г. Қызылорда, с.о. Қызылжарманский, с. Қызылжарма, ур. Башпай, ст-е 11. БИН 150 240 005 057, тел. 8(7242) 40-01-53, e-mail: d.nurzadayeva@ordaglass.kz

Разработчик проекта: ТОО «Сыр-Арал сараптама», БИН 101140013315, г. Қызылорда, ул. Желтоқсан, 120, тел.: 8 (7242)230306.

Ссылка на Единый экологический портал и официальный интернет-ресурс местного исполнительного органа: <https://ndbecology.gov.kz/> и сайт МИО <https://www.gov.kz/memleket/entities/kyzylorda-tabigat/activities/directions?lang=ru>

Электронный адрес и номер телефона, по которым можно получить дополнительные сведения о намечаемой деятельности: e-mail: sa-saraptama@mail.ru, тел.: 8 (7242)230306.

Электронный адрес и почтовый адрес местного исполнительного органа: Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Қызылординской области: prd@korda.gov.kz, г. Қызылорда, улица Бейбарыс Султан, № 1, тел.: 8-(7242)-60-53-62.

ТЕМЕКІ ӨНІМДЕРІН САТУ КЕЗІНДЕ НЕНІ ЕСТЕ САҚТАУ КЕРЕК?

1. Таңбалау-барлығы үшін міндетті!
Әрбір темекі бұйымды сәйкестендіру құралдарымен (екі өлшемді штрихкод) таңбалауы тиіс және бұл талап жергілікті өндірістің де, импортталатын да барлық өнімге қолданылады.
2. Таңбалау сәйкестендіру құралдарынсыз немесе темекі өнімдерін бірдейлендіру құралдарынсыз немесе таңбалауын бұза отырып сатуға тыйым салынады. Бұл айыппұл санкцияларына әкелуі мүмкін.
3. Бұзушылық үшін жауапкершілік
Таңбалау ережелерін бұзғаны үшін айыппұлдар қарастырылған:
жеке тұлғалар үшін-50 АЕК дейін;
шағын бизнес үшін-150 АЕК дейін;
орта бизнес үшін-200 АЕК дейін;
ірі компаниялар үшін-500 АЕК дейін.
4. Тауарды тәркілендіру және жою
Заңға сәйкес таңбалауға немесе белгіленген стандарттарға сәйкес келмейтін Темекі бұйымдары заңда белгіленген тәртіппен

тәркілендіру және жоюға жатады.
5. Қалай дұрыс таңбалау керек?
Өндірушілер мен импорттаушылар өнімді нарыққа әкелгенге немесе шығарғанға дейін таңбалауға міндетті. Бөлшек сатушылар орамдағы сәйкестендіргішті қалың аппарат арқылы сканерлей отырып, тауарды айналымнан шығарады. Сәйкестендіру коды туралы деректер қалың аппарат арқылы беріледі және фискалдык деректер операторына беріледі.
Нені есте сақтау маңызды?
Темекі өнімдерін таңбалау және қадағалау ережелерін сақтау айыппұлдар мен санкцияларды болдырмауға ғана емес, сонымен қатар Сіздің бизнесіңіздің заңдылығын қамтамасыз етеді.
Егер сіз темекі өнімдерін сатумен айналысатын болсаңыз, сіздің өнімдеріңіз заңнамаңыз барлық талаптарына толық сәйкес келетініне көз жеткізіңіз.

Сырдария ауданы бойынша Мемлекеттік кірістер Басқармасы.

НОВАЯ ФАЗА СОХРАНЕНИЯ СЕВЕРНОГО АРАЛА НАЧАЛАСЬ В КАЗАХСТАНЕ

В Казахстане началась вторая фаза сохранения Северного Арала. Как сообщили в министерстве водных ресурсов и ирригации, новый этап работ предусматривает реконструкцию Коккаральской плотины и поднятие уровня моря до 44 метров по Балтийской системе.

Также намечено строительство гидроузла у села Аманоткель для стабилизации водных ресурсов в озерных системах Акшатау и Камыстыбас Аральского района Кызылординской области.

В результате площадь водной поверхности Северного Арала увеличится до 3913 квадратных километров, а объем – до 34 кубических километров. Срок наполнения моря до этих отметок составит 4-5 лет.

В ведомстве рассмотрели несколько вариантов реализации проекта. Для поиска оптимального решения с начала этого года прошло несколько совещаний с участием представителей акимата Кызылординской области и акимата Аральского района.

«Неоднократно проводились встречи специалистов нашего министерства с общественностью и местными жителями. В рамках рабочей поездки в регион я провел встречу с гражданами с участием депутатов Парламента, проектировщиков, ветеранов водохозяйственной отрасли и других заинтересованных госорганов. На ней мы выслушали предложения жителей Аральского района и города Аральск, обсудили вопросы по реализации проекта», – сообщил министр водных ресурсов и ирригации Нуржан Нуржигитов.

Выбранный вариант является оптимальным в плане сроков, а также учитывает реальную обстановку в бассейне реки Сырдария, отметил он

на встрече с региональным директором Всемирного банка по Европе и Центральной Азии Самехом Вахба.

Всемирный банк заинтересован в дальнейшем участии в сохранении Северного Арала, сказал Вахба. Ранее международная финансовая организация выделила грант на разработку технико-экономического обоснования проекта.

«Сегодня мы посетили завод по переработке рыбы и увидели, как много рабочих мест будут созданы в регионе после реализации проекта. Также появятся возможности для трудоустройства в других секторах, включая сельское хозяйство, животноводство и туризм. Таким образом проект позволит создать новые экономические возможности для всей области. Проект по сохранению Северного Арала для нас очень важен, так как он показывает всему миру пример восстановления целой экосистемы», – отметил Вахба.

Срок получения экспертизы по разработанному министерством технико-экономическому обоснованию – декабрь 2025 года.

По итогам первой фазы проекта объем воды в Северном Арале вырос на 42%, соленость воды в море снизилась почти в 4 раза, ежегодный объем рыболовства достиг 8 тысяч тонн, а 870 квадратных километров высохшего дна моря покрылись водой, сократив ветровой вынос солевых отложений.

По материалам Kyzylorda-news.kz, фото: Министерство водных ресурсов и ирригации Казахстана.

СОВЕРШЕННОЛЕТНИЕ ИЛИ ДОСТИГАЮЩИЕ 18 ЛЕТ В 2025 ГОДУ КАЗАХСТАНЦЫ САМОСТОЯТЕЛЬНО ПРОВЕРЯЮТ СВОИ СРЕДСТВА В РАМКАХ ПРОГРАММЫ «НАЦФОНД - ДЕТЯМ»

Уже второй год реализуется программа «Национальный Фонд - детям», согласно которой 50% валютной части инвестиционного дохода Национального фонда Республики Казахстан ежегодно распределяется между детьми-гражданами Казахстана, которые родились в 2006 году и позднее. Юным казахстанцам, родившимся в 2006-2007 гг., достигшим/достигающим 18 лет в 2024-2025 гг., перечислены целевые накопления (ЦН) на целевые накопительные счета (ЦНС), открытые в ЕНПФ. Эти средства они могут использовать на улучшение жилищных условий и (или) оплаты образования. В связи с участвующимися обращениями в ЕНПФ казахстанских представителей участников программы по вопросу отсутствия на интернет-ресурсах электронного правительства (сайте и в мобильном приложении eGov Mobile) информации о ЦН, начисленных их детям, рожденным в 2006 и 2007 годах, ЕНПФ поясняет, что совершеннолетние или достигающие 18 лет в 2025 году граждане должны самостоятельно получать информацию о своих ЦН посредством их личного кабинета на интернет-ресурсах ЕНПФ либо электронного правительства. Таким образом, ЕНПФ согласно казахстанскому законодательству гарантирует тем же ЦН их получателей, включая сведения об остатках и о движении денег на их ЦНС.

Порядок выплат ЦН и их использования в целях улучшения жилищных условий и/или оплаты образования определен:

- Правилами формирования и учета целевых требований, целевых накоплений и выплат целевых накоплений, а также начисления целевых требований, утвержденными постановлением Правительства Республики Казахстан от 18 января 2024 года № 16;

- Правилами использования выплат целевых накоплений из единого накопительного пенсионного фонда в целях улучшения жилищных условий в соответствии с законодательством Республики Казахстан, утвержденными приказом Министра промышленности и строительства Республики Казахстан от 26 февраля 2024 года № 76;

- Правилами использования выплат целевых накоплений из единого накопительного пенсионного фонда в целях оплаты образования в соответствии с законодательством Республики Казахстан, утвержденными совместным приказом Министра науки и высшего образования Республики Казахстан от 7 февраля 2024 года № 51 и Министра просвещения Республики Казахстан от 12 февраля 2024 года.

Пошагово алгоритм действий использования ЦН можно представить следующим образом:

• Получатель ЦН, достигший 18 лет, может проверить ЦН самостоятельно на интернет-ресурсах ЕНПФ или электронного правительства, а также обратившись в подразделение ЕНПФ.

Для сведения информируем, что за 2023 год всем получателям ЦН начислено по 100,52 доллара США, за 2024 год – по 129,38 доллара США. Детям, которым за 2023 год поступили первые средства из Нацфонда, за исключением лиц 2006 года рождения, в текущем году начислен инвестиционный доход в размере 3,04 доллара США. В результате целевые накопления ребенка, родившегося в 2006 году составили 100,52 доллара США, родившегося в 2007 году – 232,94 доллара США.

• Получатель ЦН (либо его законный представитель) посредством интернет-ресурса уполномоченного оператора (УО) обращается к УО, открывает банковский счет в долларах США на имя получателя ЦН, подает онлайн-заявление на выплату ЦН.

• УО в течение 2 рабочих дней после рассмотрения и одобрения заявления на выплату направляет электронное уведомление в ЕНПФ о зарегистрированном заявлении на выплату.

• ЕНПФ в течение 5 рабочих дней со дня получения электронного уведомления от УО переводит ему сумму выплаты ЦН, указанную в заявлении, для последующего зачисления на банковский счет в долларах США получателя ЦН, открытый УО, либо сообщает об отказе с указанием причины.

• Получатель ЦН или его законный представитель в течение 45 рабочих дней со дня поступления суммы ЦН на банковский счет предоставляет УО документы, подтверждающие целевое использование выплаты ЦН.

• УО в течение 10 рабочих дней со дня предоставления получателем ЦН документов проверяет их и перечисляет выплаты ЦН по их целевому назначению.

• В случае непредставления получателем ЦН (или его законным представителем) в течение 45 рабочих дней документов сумма выплаты ЦН, находящаяся у УО, возвращается в ЕНПФ.

Напомним, что ЦН перечисляются в долларах США и хранятся на ЦНС в ЕНПФ в течение 10 лет. Если в течение этого срока гражданин не использует данные средства, то они переводятся на его индивидуальный пенсионный счет для учета добровольных пенсионных взносов в ЕНПФ, который автоматически открывается на его имя, в тенге по официальному курсу Национального Банка РК на дату перевода. Получение накоплений с добровольного пенсионного счета будет осуществляться в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

Ознакомиться с условиями программы, получить инструкции, ответы на интересующие вопросы можно на сайте kids.enpf.kz и на YouTube-канале БЖЗК ЕНПФ. Также отметим, что видеоруководство о реализации программы «Национальный фонд – детям», алгоритм действий до и после наступления совершеннолетия ребенка размещена на YouTube-канале БЖЗК ЕНПФ по ссылке: <https://www.youtube.com/watch?v=HhQNAxfskX8>.

С подробной информацией о выплатах целевых накоплений в целях улучшения жилищных условий и (или) оплаты образования в разрезе уполномоченных операторов, регионов и субцелей можно ознакомиться на сайте enpf.kz.

Пресс-центр АО «ЕНПФ».

ЛИЧНЫЙ КАБИНЕТ - НАИБОЛЕЕ УДОБНЫЙ СПОСОБ КОНТРОЛИРОВАТЬ СВОИ НАКОПЛЕНИЯ

Размер выплат из ЕНПФ напрямую зависит от суммы накоплений, которые формируются благодаря регулярным и полнотенным взносам. Сумма взносов, поступающих ежемесячно на счета, увеличивается за счет инвестиционного дохода, а также служит подтверждением трудового стажа с 1998 года, необходимого для расчета как общего стажа участия в пенсионной системе, так и размера базовой пенсионной выплаты за счет бюджетных средств. ЕНПФ напоминает о важности контроля корректности расчетов, особенно, если взносы удерживаются из заработной платы. Все эти меры помогут убедиться, что накопления граждан в ЕНПФ находятся в полном порядке и обеспечат достойную пенсию в будущем.

На сегодняшний день каждому лицу, имеющему счет в ЕНПФ, предоставлен доступ к личному кабинету на официальном сайте enpf.kz или в мобильном приложении ЕНПФ. Этот сервис позволяет удобно и быстро отслеживать состояние своих накоплений и получать актуальную информацию о всех операциях на счетах. Процедура регистрации в личном кабинете проста и доступна даже для тех, кто впервые сталкивается с подобными сервисами. Получение информации о состоянии счетов через личный кабинет – это самый удобный, надежный и оперативный способ контроля своих пенсионных накоплений. Сервис работает в режиме онлайн круглосуточно (24/7), что позволяет получать актуальную информацию в любое время и из любой точки мира.

Кроме того, информация о состоянии счетов доступна не только через личный кабинет на сайте ЕНПФ, но и через портал egov.kz или мобильное приложение электронного правительства. Это дает дополнительные удобства для пользователей, предпочитающих взаимодействовать с государственными сервисами через единые платформы.

Статистика: с начала 2025 года по состоянию на 1 марта было выдано 5,4 млн выписок со счетов ЕНПФ, из которых более 4,4 млн (или 82%) – в электронном виде. Это демонстрирует растущую популярность цифровых сервисов и высокий уровень доверия граждан к онлайн-формам получения информации.

Важно отметить, что переход на электронные платформы значительно снижает вероятность ошибок при получении информации и упрощает взаимодействие с ЕНПФ. Благодаря этому вкладчики могут своевременно принимать меры в случае выявления проблем с перечислением взносов и возникновением вопросов. Также это позволяет наиболее точно представить объективную картину личных сбережений и заблаговременно предпринять действия по увеличению пенсионного капитала.

Контроль, осуществленный вкладчиками сегодня, позволит им быть уверенными в своем будущем!

Пресс-центр АО «ЕНПФ».

АСА ҚАУІПТІ КОНГО-ҚЫРЫМ ГЕМОМРАГИЯЛЫҚ ҚЫЗБАСЫ

Конго-Қырым геморагиялық қызбасы (КҚГК) - табиғи-ошақтық аса қауіпті жұқпалы ауру. Аурудың негізгі табиғаттағы резервуары мен оның көзі, иксод кенелері болып табылады. Вирустың уақытша резервуары - жануарлар. Қызылорда облысы аумағы Конго-Қырым геморагиялық қызбасының табиғи ошағы болып саналады.

Ауруды жұқтыру қауіпі ауру тасымалдаушы иксод кенелерінің көбеюіне тікелей байланысты. Олардың белсенділігі көктемгі-жазғы маусымда (сәуір-қыркүйек) арта түседі. Кенелер негізінен далалық жерлерде, бұталы өсімдіктердің басында, мал жайылымдарында, мал

кораларында кездеседі.

Аурудың жұғу жолдары: иксод кенелерінің шағуы арқылы трансмиссивті жолмен, кенені жалаң қолмен жұлғанда, қой қыркымы кезінде кенелерді абайсызда қиып жіберу, езіп тастау немесе кененің қаны арқылы терінің зақымдалған бөліктерінен, адамнан адамға КҚГК-мен ауырған наукастың қаны арқылы, медициналық көмек көрсету, наука күші кезінде, зертханаларда еңбек қауіпсіздігі ережелері сақталмаған жағдайда ауа тамшылары арқылы жұғуы мүмкін. Конго-Қырым геморагиялық қызбасының жасырын

кезеңі 2-14 күн аралығында, орта есеппен 4-6 күнді құрайды.

Аурудың белгілері: дене қызуының көтерілуі, бастың ауруы, құсу, лоқсу, әлсіздену, арқаның талып, буындардың ауруы, беттің, арқаның кеуденің, көздің қызаруы: мұрыннан, қызылқектен, жатырдан, асқазаннан қан кету.

Кенеден қалай сақтану керек?

Табиғат аясында демалып үйге келгеннен кейін денеді киімдеріңізді қағып, жақсылап қарап шығыңыз. Әсіресе, құлақтың артын, басты, шаштардың, саусақтардың арасын тексеріп шығыңыз.

Табиғат аясына шыққанда мына қарапайым ережелерді сақтау керек:

- Табиғатқа шыққанда ашық түсті киім киюге тырысыңыз. Бұл киімге жабысқан кенені бірден тауып алуға көмектеседі. Сондай-ақ, етек-жеңі ұзын, жабық киімді таңдаңыз. Шалбарды міндетті түрде етіктің ішіне салып, басыңызға міндетті түрде бас киім немесе орамал тағу керек.

-Сақтық шаралары үшін кенелер мен шіркейлерге қарсы аэрозольдер мен жақта майлар пайдалануға болады.

-Кенелер қалың шөптердің арасында жасырынатындықтан, көк шөпте отырмауға, ойнамауға кеңес береміз. Орманды жерлерде ағаштар мен шөптерді, тіпті, гүлдерді де жұлмаңыз, себебі өсімдіктегі кенелер үстіңізге жабысып қалу қауіпі бар.

-Серуеннен қайтып келген соң, дененізді мұқият қарап шығыңыз.

-Кене адам терісіне конған соң жарты сағаттай шағатын орын іздейді, сондықтан мұқият болсаңыз кене шағудың алдын алуға болады.

-Көп адамдар кенеге қарапайым жәндік ретінде қарайды. Кене шағым алған жағдайда дәрігерге қаралудың қажетті шамалы деп ойлайды.

Конго-Қырым геморагиялық қызбасы ауруы адам өміріне қауіпті. Сондықтан, емханаға қаралуды кейінге қалдырмаңыз! Міндетті түрде медициналық көмекке жүгініңіз!

**Қ.ОМАРОВА,
Сырдария аудандық
СЭББ басшы орынбасары.**

Су ресурстарын реттеу, қорғау және пайдалану жөніндегі Арал-Сырдария бассейндік инспекциясы, 2025 жылдың 27 мамырында сағат 10:00-ден 17:00-ге дейін барлық су пайдаланушыларға көрсетілетін мемлекеттік қызмет және басқада су шаруашылығына қатысты мәселелер жөнінде «Ашық есік күні» өткізетінін хабарлайды.

Ашық есік күні: Қызылорда қаласы, Аманкелді көшесі, 107.

Арало-Сырдария бассейндік инспекция по регулированию, охране и использованию водных ресурсов сообщает всем водопользователям, что 27 мая 2025 года с 10:00 до 17:00 часов будет проводиться «День открытых дверей» касательно предоставляемых инспекцией государственных услуг, а также по вопросам касательно водного хозяйства.

День открытых дверей будет проводиться по адресу: г.Кызылорда, ул.Амангельды 107;

Телефондары: (8-724-2) 23-56-07;
(8-724-2) 54-01-89

Шымкент қаласы, М. Х. Дулати көшесі, 5

Телефондары: 8(7252) 55-02-88,

факс: 8(7252) 54-01-89

Түркістан қаласы, Жаңа қала ш/а, 32-көше, №16.

Су ресурстарын реттеу, қорғау және пайдалану жөніндегі Арал-Сырдария бассейндік инспекциясы.

Телефоны для справок: (8-724-2) 23-56-07,
(8-724-2) 54-01-89;

г. Шымкент, ул. М.Х. Дулати 5;

Тел. 8(7252) 55-02-88, факс: 8(7252) 54-01-89;

г. Туркестан, мкр. Жаңа қала, улица 32-я, №16.

Арало-Сырдария бассейндік инспекция по регулированию, охране и использованию водных ресурсов.

МЕМЛЕКЕТТІК САНИТАРИЯЛЫҚ-ЭПИДЕМИОЛОГИЯЛЫҚ БАҚЫЛАУДАҒЫ ЖӘНЕ ҚАДАҒАЛАУДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК ТІРКЕУГЕ ЖАТАТЫН ӨНІМДЕРДІҢ (ТАУАРЛАРДЫҢ) ЖАРНАМАСЫН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТУРАЛЫ

Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылаудағы және қадағалаудағы мемлекеттік тіркеуге жататын өнімдердің (тауарлардың) жарнамасын жүзеге асыру қағидалары Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2020 жылғы 27 қазандағы № ҚР ДСМ-160/2020 бұйрығымен бекітілген. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылаудағы және қадағалаудағы мемлекеттік тіркеуге жататын өнімдердің (тауарлардың) жарнамасын орналастыру ол денсаулық сақтау және жарнама саласындағы заңнамаларға сәйкес келген кезде жүзеге асырылады. Өнімді (тауарды) жарнамалау мынадай талаптарға сәйкес жүзеге асырылады:

1) Қазақстан Республикасының аумағындағы жарнама (мерзімді баспасөз басылымдарынан, интернет-ресурстарды, ақпараттық агенттіктерді қоспағанда) қазақ тілінде, ал жарнама берушінің қалауы бойынша орыс және (немесе) басқа да тілдерде таратылады;

2) мәтіндік жарнама оңай оқылады, анық және түсінікті қарпіндермен басып шығарылады; аудио жарнама түсінікті және анық аудио сүйемелдеумен бірге орналастырылады; бейне жарнама түсінікті және анық дыбыстық және бейне сүйемелдеумен бірге орналастырылады;

3) сенімді және тыныштық болуы;

4) тұтынушылардың сенімін теріс пайдалану арқылы, оның ішінде сипаттамаларына, құрамына, тұтынушылық қасиеттеріне, құнына (бағасына), қолдануының болжамды нәтижелеріне, зерттеу және сынақ нәтижелеріне қатысты оларды жаңылыстырмауы;

5) өнімнің (тауардың) сауда атауын және өндірушінің атауын қамтуы;

6) егер ол өнімнің (тауардың) атауынан туындамаса, өнімнің (тауардың) тағайындалуы;

7) егер өндіруші көрсеткен болса, арналып жасалған адамдардың санаты туралы мәліметтерді қамтуы тиіс;

8) негізгі көрсеткіштермен, қолдануға қарсы көрсеткіштермен және жанама әсерлермен (олар болған кезде) танысу қажеттігі туралы нұсқау;

9) Қазақстан Республикасында және (немесе) Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттерде мемлекеттік тіркеудің болуы туралы ақпаратты қамтуы;

10) жарнамаланатын өнімді (тауарды) өндіруге және (немесе) өткізуге Қазақстан Республикасының заңнамасымен рұқсат етіледі;

11) биологиялық белсенді қоспалар жарнамасы сондай-ақ: - құрамына кіретін белсенді компоненттер туралы мәліметтерді;

- қолдану тәсілі мен дозаларды;

- негізгі жанама әсерлерді (бар болған жағдайда);

- негізгі қарсы көрсеткіштерді (бар болған жағдайда);

- балаларға, жүкті әйелдерге, сондай-ақ бала емізу кезеңіне қатысты ерекше нұсқауларды (бар болған жағдайда);

- сату шарттарын;

- қолдануға көрнекі және түсінікті ұсынымдарды;

- өндірушінің және өндіруші Қазақстан Республикасында шағымдарды қабылдауға уәкілеттік берген тұлғаның атауын, мекенжайын;

- жарнамалау объектісінің дәрілік зат болып

табылмайтындығы туралы ескертуді;

- қоғамдық қолітке, оларды тағайындауға, пайдалануға және сатуға қатысы жоқ ұйымдарда, өнеркәсіптік өнімдерде, рецептуралық бланкілерде таратпауды және орналастырмауды көздейді;

12) дезинфекциялау құралының жарнамасы сондай-ақ:

- дезинфекциялау құралын қолдану жөніндегі ұсынымдарды;

- дезинфекциялау құралымен жұмыс істеу кезіндегі сақтық шараларын көздейді.

Теле-және радиоарналарға, интернет-ресурстарға арналған жарнама осы тармақтың 5), 6), 8) және 9) тармақшаларында көрсетілген ақпаратты қамтиды. Қазіргі нарық жағдайында өнімнің сапасымен қатар, оның адам денсаулығына қауіпсіздігіне де ерекше көңіл бөлінеді. Осындай қауіпсіздікті растаудың бір жолы – Еуразиялық экономикалық одақ аумағында бекітілген санитариялық-гигиеналық талаптарға сәйкестігін бағалау арқылы жүзеге асырылатын мемлекеттік тіркеу рәсімі. Мемлекеттік тіркеуге белгілі бір түрдегі азық-түлік және азық-түлік емес тауарлары жатады. Мемлекеттік тіркеуге жататын азық-түлік өнімдеріне мыналар кіреді: арнайы мақсаттағы өнімдер (балалар тағамы; диеталық емдік және диеталық профилактикалық тағамдар; спортшыларға, жүкті және бала емізетін әйелдерге арналған өнімдер); емдік-ас суы мен табиғи минералды сулар; биологиялық белсенді қоспалар. Мемлекеттік тіркеуге жататын азық-түлік емес тауарлар қатарына: кейбір парфюмерлік-косметикалық өнімдер (күнге қуйдру мен теріні ағартуға арналған косметика, шашты бояу мен бұйралау құралдары, интимдік және балалар косметикасы, пилингтер, фтор қосылған ауыз қуысының гигиеналық құралдары, тісті ағартуға арналған құралдар); өнеркәсіпте қолданылатын дезинфекциялау, дезинсекциялау және дератизациялау құралдары; тұрмыстық химия, лак-бояу материалдары; ықтимал қауіпті химиялық және биологиялық заттар; тағаммен жанасатын бұйымдар (ыдыстар-аяқтан, асханалық құралдардан, технологиялық жабдықтардан, қаптамадан (тығындау құралдарынан) басқалары); балаларға арналған өнімдер (емізгіштер, бала күтіміне арналған гигиеналық бұйымдар, 3 жасқа дейінгі балаларға арналған ыдыс-аяқ пен тоқыма өнімдері, шұлық бұйымдары, бас киімдер және іш киімдер); ересектерге арналған жеке гигиена заттары.

Мемлекеттік тіркеуге жататын өнімді сатып аларда, сатушыдан міндетті түрде мемлекеттік тіркеу туралы куәлігін сұраныңыз. Оның шынайылығын Еуразиялық экономикалық комиссияның сайтындағы Бірыңғай тізілімнен тексеруге болады (https://eace.union.org).

Егер жарнамада қажетті ақпараттар болмаса немесе сатушы мемлекеттік тіркеу туралы куәлікті көрсетуден бас тартса – мұндай өнімді сатып алудан бас тартқаныңыз дұрыс. Бұл Сіздің денсаулығыңыз үшін қауіпті болуы мүмкін екендігін ескеріңіз.

**Г.КУЛЬМАХАНОВА,
Қызылорда қалалық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Басқармасы техникалық регламенттер талаптарының сақталуын бақылау бөлімінің басшысы.**

ИНВЕСТИЦИОННЫЕ ПОРТФЕЛИ ПЕНСИОННЫХ АКТИВОВ ПОД УПРАВЛЕНИЕМ НБРК И УИП ПО СОСТОЯНИЮ НА 1 МАРТА 2025 ГОДА

АО «ЕНПФ» (далее - ЕНПФ) представляет отчет об управлении пенсионными активами Национальным Банком Республики Казахстан (далее - НБРК) и управляющими инвестиционным портфелем (далее - УИП) на сайте enpf.kz в разделе «Показатели - Инвестиционная деятельность».

Общий объем пенсионных активов на 1 марта 2025 года под управлением НБРК и УИП составил 22 650,19 млрд тенге. По состоянию на эту дату пенсионные активы ЕНПФ, находящиеся в доверительном управлении НБРК, сформированные за счет обязательных пенсионных взносов (далее - ОПВ), обязательных профессиональных пенсионных взносов (далее - ОППВ), добровольных пенсионных взносов (далее - ДПВ), составили порядка 22 278,12 млрд тенге. Объем пенсионных активов, сформированных за счет обязательных пенсионных взносов работодателя (далее - ОПВР), находящихся в доверительном управлении НБРК, - 308,83 млрд тенге. Пенсионные активы под управлением УИП составили более 63,23 млрд тенге.

Инвестиционный портфель пенсионных активов под управлением НБРК

Национальный Банк, как доверительный управляющий пенсионными активами ЕНПФ, проводит сбалансированную инвестиционную политику: инвестирует в различные виды финансовых инструментов по валютам, странам, секторам и эмитентам. Основные направления инвестирования пенсионных активов, сформированных за счет ОПВ, ОППВ, ДПВ, на 1 марта 2025 года выглядят следующим образом: государственные ценные бумаги Министерства финансов РК - 41,65%, облигации квазигосударственных компаний - 8,73%, депозиты НБРК - 4,67%, облигации банков второго уровня Республики Казахстан - 3,48%, акции и депозитарные расписки эмитентов РК - 1,65%, МФО - 1,35%.

Инвестиционный портфель в разрезе валют, в которые номинированы финансовые инструменты, приобретенные за счет ОПВ, ОППВ, ДПВ, по состоянию на 1 марта 2025 г. выглядит так: инвестиции в национальную валюту - 61,02%, в доллар США - 38,98% портфеля пенсионных активов.

Из анализа структуры полученного дохода следует, что доход в виде вознаграждения по ценным бумагам, в том числе по размещенным вкладам и операциям «обратное РЕПО» составил 281,71 млрд тенге. Рыночная переоценка ценных бумаг, иностранной валюты, по активам, находящимся во внешнем управлении, сложилась отрицательной. Прочие доходы составили 2,77 млрд тенге.

По состоянию на 1 марта 2025 доходность пенсионных активов ЕНПФ за последние 12 месяцев, распределенная на счета вкладчиков (получателей), составила 13,74% при инфляции в размере 9,4%.

Направления инвестирования ОПВР на 1 марта 2025 года выглядят следующим образом: государственные ценные бумаги Министерства финансов РК - 79,11%, операции РЕПО - 16,11%, депозиты НБРК - 4,29%.

Инвестиционный портфель за счет ОПВР включает только финансовые инструменты, номинированные в национальной валюте.

По состоянию на 1 марта 2025 доходность пенсионных активов ЕНПФ за последние 12 месяцев, распределенная на счета вкладчиков (получателей), составила 14,84%.

Напомним, что пенсионные накопления - долгосрочные инвестиции. Поэтому анализировать размер инвестиционного дохода целесообразно за период не менее одного года. В отдельные периоды может наблюдаться снижение доходности вследствие волатильности курсов иностранных валют, изменения рыночной стоимости финансовых инструментов, а также влияния инфляции. Диверсификация инвестиционного портфеля, когда доход по одним инструментам перекрывает временные убытки по другим, обеспечивает сохранность и устойчивую доходность пенсионных сбережений в долгосрочной перспективе. Так, инвестиционный доход в динамике за последние 3 года показывает стабильный рост, доходность пенсионных активов превышает уровень инфляции.

Подробная структура инвестиционного портфеля финансовых инструментов под управлением НБРК с указанием эмитентов и обзор инвестиционной деятельности размещены на официальном сайте ЕНПФ. Также на сайте enpf.kz размещена информация о структуре портфеля по пенсионным активам, сформированным за счет ОПВР.

Управляющие инвестиционным портфелем

Общий объем пенсионных активов, находящихся под управлением УИП, составляет более 63,23 млрд тенге. По состоянию на 01.03.2025 г. пенсионные активы, находящиеся в доверительном управлении АО «Jusan Invest», составили более 11,27 млрд тенге.

Основные инвестиции компании: паи Exchange Traded Funds (ETF) - 23,37%, ГЦБ МФ РК - 20,93%, облигации банков второго уровня РК - 18,68%, корпоративные облигации иностранных эмитентов - 7,96%, РЕПО - 7,08%, корпоративные облигации эмитентов РК - 5,63%, ГЦБ иностранных государств - 4,74%. Отметим, что 65,17% портфеля представлено в тенге, 33,53% - в долларах США, 1,30% - в других валютах.

По состоянию на 1 марта 2025 доходность пенсионных активов ЕНПФ за последние 12 месяцев, распределенная на счета вкладчиков (получателей), составила 15,36%. Подробная структура инвестиционного портфеля финансовых инструментов под управлением АО «Jusan Invest» с указанием эмитентов представлена на сайте ЕНПФ.

По состоянию на 01.03.2025 г. пенсионные активы, находящиеся в доверительном управлении АО «Halyk Global Markets», составили порядка 5,15 млрд тенге.

Основные инвестиции в структуре портфеля таковы: «обратное РЕПО» (не более 90 календарных дней) - 11,67%, государственные ценные бумаги Министерства финансов РК - 17,91%, корпоративные облигации иностранных эмитентов - 14,66%, облигации банков второго уровня РК - 11,72%, облигации квазигосударственных организаций РК - 11,52%, корпоративные облигации организаций РК - 11,04%, акции и депозитарные расписки, выпущенные организациями Республики Казахстан - 2,84%.

Инвестиции в национальную валюту составили 68,34% портфеля, в долларах США - 31,66%. По состоянию на 1 марта 2025 доходность пенсионных активов ЕНПФ за последние 12 месяцев, распределенная на счета вкладчиков (получателей), составила 15,26%. Подробная структура инвестиционного портфеля финансовых инструментов под управлением АО «Halyk Global Markets» с указанием эмитентов представлена на сайте ЕНПФ. По состоянию на 01.03.2025 г. пенсионные активы ЕНПФ, находящиеся в доверительном управлении АО «BCC Invest», составили более 5,72 млрд тенге. Основные направления инвестиций: облигации квазигосударственных организаций Республики Казахстан - 23,90%, облигации БВУ РК - 21,29%, корпоративные облигации эмитентов-резидентов РК - 15,36%, РЕПО - 11,03%, ГЦБ МФ РК - 10,08%, корпоративные облигации иностранных эмитентов - 9,00%, паи (ETF на индексы) - 3,00%.

Инвестиции в национальную валюту составили 80,36% портфеля, в долларах США - 19,64%. По состоянию на 1 марта 2025 доходность пенсионных активов ЕНПФ за последние 12 месяцев, распределенная на счета вкладчиков (получателей), составила 15,01%. Подробная структура инвестиционного портфеля финансовых инструментов под управлением АО «BCC Invest» с указанием эмитентов представлена на сайте ЕНПФ. По состоянию на 01.03.2025 г. пенсионные активы ЕНПФ, находящиеся в доверительном управлении АО «Сентрас Секьюритиз», составили порядка 2,11 млрд тенге. В ГЦБ МФ РК инвестировано 25,91%, РЕПО - 15,79%, облигации квазигосударственных организаций - 12,68%, корпоративные облигации эмитентов РК - 13,00%, облигации БВУ РК - 10,64%, в акции и депозитарные расписки эмитентов РК - 6,86%, государственные облигации США - 6,92%.

Инвестиции в национальную валюту составили 80,49% портфеля, в долларах США - 19,51%. По состоянию на 1 марта 2025 доходность пенсионных активов ЕНПФ за последние 12 месяцев, распределенная на счета вкладчиков (получателей), составила 14,19%.

Подробная структура инвестиционного портфеля финансовых инструментов под управлением АО «Сентрас Секьюритиз» с указанием эмитентов представлена на сайте ЕНПФ. По состоянию на 01.03.2025 года пенсионные активы, находящиеся в доверительном управлении АО «ДО Народного Банка Казахстана «Halyk Finance», составили порядка 38,99 млрд тенге.

Основные инвестиции в структуре портфеля выглядят так: ГЦБ МФ РК - 25,87%, корпоративные облигации эмитентов РК - 12,77%, паи Exchange Traded Funds (ETF) - 11,02%, облигации банков второго уровня РК - 10,66%, корпоративные облигации иностранных эмитентов - 10,15%, ГЦБ иностранных государств - 8,39%, облигации квазигосударственных организаций Республики Казахстан - 7,55%, «обратное РЕПО» (не более 90 календарных дней) - 5,13%.

В инструменты в национальной валюте инвестировано 62,99% портфеля, в долларах США - 37,01%.

По состоянию на 1 марта 2025 доходность пенсионных активов ЕНПФ за последние 12 месяцев, распределенная на счета вкладчиков (получателей), составила 15,76%. Подробная структура инвестиционного портфеля финансовых инструментов под управлением АО «ДО Народного Банка Казахстана «Halyk Finance» с указанием эмитентов представлена на сайте ЕНПФ.

Напомним, что с 1 июля 2023 г. вкладчики могут передать в доверительное управление не более 50% пенсионных накоплений за счет обязательных пенсионных взносов (ОПВ) и обязательных профессиональных пенсионных взносов (ОППВ) без учета порога минимальной достаточности управляющим инвестиционным портфелем (УИП), выбрав такую компанию самостоятельно. Вкладчики, у которых есть добровольные пенсионные накопления, могут их передать их УИП в объеме 100%.

Пресс-центр АО «ЕНПФ».

ЭКОЖАҒАЛЫҚТАР

ЭКОНОВОСТИ

БОЛЬШОЙ БАНЬЯН: 250-ЛЕТНЕЕ ДЕРЕВО С ТЫСЯЧАМИ ВОЗДУШНЫХ КОРНЕЙ

В индийском штате Западная Бенгалия на территории Ботанического сада Ачарья Джагадиси Чандра Боса растет уникальное дерево - Большой баньян. Оно занимает площадь 1,3 тыс. кв. м, а в высоту достигает 24,3 метра. У него 3600 воздушных корней, а возраст составляет 250 лет.

Баньян, известный как *Ficus benghalensis*, первоначально произрастал в Южной Азии и стал символом для индийских торговцев, которые прятались в его тени.

Эти деревья начинают свою жизнь как семена, прорастающие на других деревьях, и развиваются как лоза, зависящая от хозяина. В конечном итоге они поглощают своего «хозяина», образуя дополнительные стволы и расширяя свои границы, что позволяет им занимать огромные площади.

Хотя этот баньян является самым большим по площади, по общему объему он уступает гигантской секвойе Генерал Шерман в Калифорнии.

Тем не менее Большой баньян является выдающимся примером мощи природы, демонстрируя уникальные адаптации и жизненные циклы растений.

По материалам gismeteo.ru,
фото © Shutterstock/FOTODOM.

УЧЁНЫЕ НАШЛИ СПОСОБ ПЕРЕРАБОТКИ СМЕСОВЫХ ТКАНЕЙ ИЗ ХЛОПКА И ПОЛИЭСТЕРА В ПРОМЫШЛЕННЫХ МАСШТАБАХ

Учёные Амстердамского университета совместно с компанией Avantium разработали новый метод переработки тканей, состоящих из смеси хлопка и полиэстера. Технология позволяет эффективно разделять волокна и полностью перерабатывать оба компонента - впервые на промышленном уровне.

Новый процесс включает замачивание текстиля в 43%-ном растворе соляной кислоты в течение одного-четырёх дней при постоянном перемешивании. В результате хлопок расщепляется до глюкозы, которую можно использовать, например, для производства биопластика. Полиэстер при этом остаётся нетронутым и готов к дальнейшей переработке.

Исследователи отмечают, что технология открывает путь к созданию замкнутой системы переработки текстиля, что особенно важно на фоне нарастающего кризиса отходов в индустрии моды. Ежегодно в мире производится более 100 млн тонн текстиля, и более 99% из него в итоге оказывается на свалках или сжигается - в том числе из-за отсутствия эффективной технологии переработки смешанных тканей.

В отличие от существующих методов, которые либо требуют высоких температур и многоступенчатых процессов, либо позволяют переработать только один компонент, новая технология позволяет использовать и хлопок, и полиэстер. Это делает её потенциально более экологичной и экономически оправданной.

Среди возможных препятствий - необходимость в специализированном оборудовании и мерах безопасности при работе с концентрированной кислотой, а также необходимость ускорения процесса для массового производства.

Разработчики уже работают над масштабированием технологии. В случае успешного внедрения она может стать важным инструментом для снижения углеродного следа текстильной промышленности, на долю которой, по данным ООН, приходится до 10% всех мировых выбросов парниковых газов.

По материалам ecosphere.press,
фото ecosphere.press.

Құрылтайшы -
Қызылорда
облыстық
«Сыр Табиғаты»
заңды тұлғалар
Ассоциациясы

Редактор
Акбота Абеннова

Газет Қазақстан
Республикасы
инвестициялар және
даму Министрлігі
байланыс,
ақпараттандыру және
Ақпарат Комитетінде
қайта тіркелген.

Тіркеу куәлігі
№15905-Г, 25.03.2016ж.

Жекеленген
авторлардың пікірі
редакция көзқарасын
білдірмейді,
қолжазбалар
қайтарылмайды.
«Сыр Табиғаты»
газетінде жарияланған
мақала көшіріліп
басылса, сілтеме
жасалуы міндетті.

Жарнама және
хабарландыру мәтіні
мен мазмұнына
редакция жауап
бермейді.

Газет редакцияның
компьютер
орталығында теріліп,
беттеліп, «ASU» баспа
үйі» ЖШС сенімгерлік
басқаруындағы
«Сыр медиа» ЖШС
баспаханасында
басылды.
Тел: 8(7242) 40-06-68

Газеттің басылу
сапасына баспахана
жауапты.

Офсеттік басылым.
Көлемі 2 баспа табақ.

Жазылу индексі - 68116

Редакцияның
мекен-жайы:
Қызылорда қаласы,
Қайнарбаев көшесі, №33.
Толық мәлімет алу үшін:
8-777-563-76-92
телефонына хабарласуға
болады.

E-mail: syr.tabigaty@gmail.com

Басылым апта
сайын жарық
көреді

Тапсырылыс
№ 827

Таралым 500

ТОО «КазЭкосистемс»

(гослицензия 01259 №0042510
от 25.09.2008 г.) представляет
следующие виды услуг в области
охраны окружающей среды:

1. Оказание консультационных услуг
в области охраны окружающей среды

2. Составление и содействие в подаче
заявления о намеряемой деятельности в
уполномоченный орган
в области ООС

3. Организация в проведении
общественных слушаний

4. Подготовка отчета о возможных
воздействиях при оценке
воздействия на окружающую среду

5. Подготовка послепроектного
анализа отчета о возможных
воздействиях

6. Составление заявления на
получение экологического
разрешения на воздействие,
в том числе:

6.1 Разработка проектов нормативов
эмиссий (нормативы допустимых
выбросов, нормативы допустимых
сбросов)

6.2 Составление программы
управления отходами для I и II
категории

6.3 Составление паспорта опасного
отхода

6.4 Разработка программы
производственного экологического
контроля (ПЭК)

6.5 Составление проекта плана
мероприятий по охране
окружающей среды

7. Составление отчета
производственного экологического
контроля

8. Разработка раздела «Охрана
окружающей среды» в составе
проектной документации
при подготовке декларации
для III и IV категории

9. Подготовка и содействие в подаче
декларации о воздействии на
окружающую среду
для III категории

10. Составление проектов
обоснования санитарно-защитной
зоны (предварительная,
окончательная)

11. Составление квартальных отчетов,
согласно условий экологического
разрешения, статистических отчетов,
налоговых отчетов по форме 870.00.

12. Консультация и содействие в
формировании пакета документов
для получения лицензии для
юридических лиц, занимающихся
деятельностью по переработке,
обезвреживанию, утилизации
и (или) уничтожению опасных
отходов.

Наш адрес: г. Кызылорда,
ул. Байтурсьнова, 48.
эл.адрес kazecosystems@mail.ru

тел. 8 7242 27 52 99

ПРИБРЕТАЙТЕ ПОДПИСКУ И ПОЛУЧАЙТЕ СВЕЖИЕ ВЫПУСКИ ГАЗЕТЫ ПО ЭЛЕКТРОННОМУ АДРЕСУ

syr.tabigaty@gmail.com

www.syrtabigaty.kz

Наш адрес: г.Кызылорда, ул.Кайнарбаева, 33
+7 777 563 76 92

